

BIULETYN informacyjny

W numerze:

- W interesie społecznym i ekonomicznym leży rozwój masowego ruchu turystycznego — przemówienie wicepremiera Eugeniusza Szyra str. 2
- Witamy z zadowoleniem hasło: „Oddział PTTK w interesie i imieniu rady narodowej — z przemówienia przewodniczącego GKKiT Włodzimierza Reczka str. 3
- Nasze zadania — skrót referatu sprawozdawczo - programowego prezesa ZG PTTK Piotra Gajewskiego str. 4
- Dorobek dziełem społecznych działaczy — pozdrowienia od przewodniczącego CRZZ Ignacego Logi Sowińskiego str. 7
- W dyskusji powiedzieli... str. 14

ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK
CZERWIEC-LIPIEC 1965 Nr 77-78

ZJAZD TWÓRCZYCH ROZWIĄZAŃ I SPOŁECZNEGO AWANSU PTTK

OBRADY VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK zgromadziły w Warszawie rekordową jak dotąd liczbę uczestników. W Zjeździe brało udział 371 delegatów Oddziałów PTTK, członkowie władz centralnych Towarzystwa, zaproszeni goście oficjalni, czelowi działacze i aktywiści PTTK z całego kraju.

W dniu 15 maja 1965 r. o godz. 9,15, w sali Związku Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie, Prezes ZG PTTK — kol. **Piotr Gajewski** otworzył obrady VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK.

Zjazd zaszczytlił osobistym udziałem, serdecznie witani:

Eugeniusz Szyr — Członek Biura Politycznego KC PZPR — Wiceprezes Rady Ministrów PRL, **Włodzimierz Reczek** — Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, **Jan Skrzypczak** — Zastępca Kierownika Wydziału Agitacji i Propagandy KC PZPR, **Michał Godlewski** — Wiceminister Oświaty, **Michał Jekiel** — Zastępca Przewodniczącego GKKiT, **gen. Zbigniew Szydłowski** — Zastępca Szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego — Generał Brygady, **Gen. Bryg. Bronisław Bendarz**,

Wiesław Adamski — Przewodniczący Krajowej Rady Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki CRZZ, **Zygmunt Najdowski** — Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Związku Młodzieży Socjalistycznej, **Mieczysław Marzec** — Sekretarz Zarządu Głównego Związku Młodzieży Wiejskiej, **Witold Kłonecki** — Komendant Związku Harcerstwa Polskiego, **Franciszek Filipowicz** — Sekretarz Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Po powitaniu przybyłych na Zjazd przedstawicieli Partii, Rządu i Organizacji Społecznych, zebrani uczcili minutą ciszy pamięć wybitnych działaczy PTTK zmarłych w okresie minionej kadencji: **Bohdana Malachowskiego**, **Józefa Kolodziejczyka**, **Krzysztofa Berbeki**, **Tadeusza Chorabika**, **Zygmunta Przemyskiego**, **Józefa Pietraszewskiego**, **Janiny Świerzyńskiej** i **Justyna Wojsznisa**.

Przewodniczącym Prezydium Zjazdu został kol. **Wiesław ADAMSKI** — delegat Oddziału Poznańskiego; Wiceprzewodniczącymi Prezydium Zjazdu kol., kol.: **Jerzy PRZEZDZIECKI** — Wiceprezes ZG PTTK, dele-

Dalszy ciąg na str. 2

W interesie społecznym i ekonomicznym leży rozwój masowego ruchu turystycznego

Przemówienie EUGENIUSZA SZYRA członka Biura Politycznego KC PZPR, Wiceprezesa Rady Ministrów PRL

Towarzysze i Obywatele!

POZWÓLCIE, że w imieniu kierownictwa Partii i Rządu przekazuję Wam jak najbardziej serdeczne pozdrowienia i życzenia owocnych obrad.

Ruch turystyczny w Polsce przyjął postać masową, a nie jest to ruch pozbawiony tradycji historycznej. Dziewięćdziesiąt dwa lata istnienia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, czterdzieści kilka lat istnienia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, w bieżącym roku obchodzimy 90-lecie polskiego przewodnictwa turystycznego, a tym niemniej dopiero po wyzwoleniu kraju z okupacji hitlerowskiej i utworzeniu władzy ludowej polski

ruch turystyczny przyjął masowy, społeczny charakter, stał się nieodłączną częścią naszego systemu zarówno w działalności społecznej jak i wychowawczej, poznawczej oraz gospodarczej.

W dniu dzisiejszym Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze może się szczycić 11-krotnie większą liczbą członków, niż w roku 1950, może się szczycić tym, że 40 000 aktywistów społecznych pełni często bardzo trudne i poważne funkcje. W ich liczbie mamy rosnące grono przewodników turystyki kwalifikowanej, przewodników turystycznych, organizatorów ruchu

turystycznego, wykładowców i prelegentów. Ta liczba aktywów społecznego, jej wysoki udział w stosunku do ogólnej liczby członków świadczy o pozytywnej roli, jaką odgrywa ruch turystyczny w naszym kraju. Mobilizuje to dziesiątki tysięcy ludzi do ofiarnej społecznej pracy na rzecz wielkiej idei, w której łączą się — jak w żadnym innym ruchu społecznym tego rodzaju — problemy wychowawcze, poznawcze, zagadnienia zdrowia i sprawności fizycznej człowieka oraz wychowania w duchu socjalistycznego patriotyzmu.

Dokończenie na str. 8

ZJAZD TWÓRCZYCH ROZWIĄZAŃ

Dalszy ciąg ze str. 1

gat Oddz. Sosnowiec i Tadeusz WALEŃSKI — Delegat Okr. Rzeszów.

Na Sekretarza Prezydium Zjazdu i jego Zastępcę wybrano kol., kol.: Tadeusza KOTLARZYKA — delegata Oddz. Krakowskiego i Izabellę WYGLADACZ — delegata Okr. Zielona Góra.

W skład Prezydium Zjazdu wybrano członków honorowych PTTK — Zygmunta BECZKOWICZA, Stanisława BYRCYNA-GASIENICĘ, prof. Walerego GOETLA, prof. Stanisława LESZCZYŃSKIEGO, Edmunda MASSALSKIEGO, Stanisława OSIECKIEGO, Stanisława Ksawerego SAWICKIEGO, Kazimierza STASZEWSKIEGO oraz prezesa ZG PTTK Piotra GAJEWSKIEGO, prezesa Głównej Komisji Rewizyjnej — Mieczysława DOMAGALĘ i prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego — Tadeusza DORAWSKIEGO.

Po zatwierdzeniu porządku obrad głos zabrał wicepremier Eugeniusz Szyr omawiając w dłuższym wystąpieniu węzłowe zagadnienia turystyki w Polsce i w PTTK (przemówienie zamieszczamy powyżej). Zebrani serdecznymi oklaskami dziękowali wicepremierowi Szyrowi za pozytywną ocenę pracy Towarzystwa i wskazówki na przyszłość.

Następnie odbyła się mała uroczystość. Przewodniczącemu Zjazdu delegacja uroczych Kurpianek w regionalnych strojach wręczyła w imieniu mazowieckich delegatów PTTK wielką kurpiowską wycinankę i kwiaty. Podobnie uczyniła w imieniu łódzkich delegatów delegacja w strojach łowickich. Prezydium Zjazdu od delegacji Zielonej Góry otrzymało artystycznie wykonany antałek do wina.

Po przerwie głos zabrał prezes — kol. Piotr Gajewski, który w referacie ocenił dotychczasową pracę Towarzystwa i wskazał kierunki działania PTTK na przyszłość (skrót referatu zamieszczamy na str. 4). Złożyli także swe sprawozdania przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej — kol. Mieczysław Domagała i prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego — kol. Tadeusz Dorawski.

Kolejnym wygłosił przemówienie przewodniczący GKKFIT — Włodzimierz Reczek, naświetlając problemy turystyki z pozycji resortu oraz omawiając sprawy naszego Towarzystwa i deklarując pomoc PTTK (obszerne fragmenty przemówienia podajemy na str. 6).

Rozpoczęła się następnie dyskusja plenarna, w której obok działaczy PTTK zabrali także głos zaproszeni goście (skrót dyskusji podajemy oddzielnie). Po południu delegaci obradowali w Komisji Problemowej i Ekonomiczno-Finansowej. Dla części delegatów zorganizowano wycieczkę do Wilanowa.

Drugi dzień obrad przyniósł udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu PTTK, przyznanie przez Zjazd odznaczeń godnością Członków Honorowych dla wybitnych działaczy społeczno-politycznych, działaczy kultury i nauki oraz działaczy PTTK, uchwalenie dwóch rezolucji (teksty publikujemy oddzielnie), przedstawienie projektu uchwały Zjazdu oraz wybory nowych władz.

Zamykając VI Zjazd Delegatów prezes Piotr Gajewski powiedział:

„...Ustaliliśmy bogaty program działania, który będziemy musieli — nie tylko my, tu zebrani, nie

Dokończenie na str. 5

Witamy z zadowoleniem hasło: „Oddział PTTK w interesie i imieniu rady narodowej”

Z przemówienia WŁODZIMIERZA RECZKA przewodniczącego GKKF i T

POLSKIE Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zapisało w przeszłości ważny rozdział w historii polskiej turystyki, a dziś reprezentuje tysiące oddanych turystów i krajoznawstw działaczy. Odgrywa czołową rolę w społecznym ruchu turystycznym, cieszy się zasłużoną sympatią społeczeństwa, korzysta w pełni z konkretnej opieki i pomocy władz partyjnych i państwowych, czego wyrazem może być obecność członka Biura Politycznego tow. E. Szyra, czy też dopiero odczytany list tow. J. Logi-Sowińskiego.

Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki wysoko ocenia wyniki dotychczasowej działalności PTTK — wiąże z dalszym rozwojem Towarzystwa duże nadzieje na przyszłość. Dlatego też przykładamy szczególną wagę do obrad VI Zjazdu, który — dokonując bilansu trzyletniego dorobku — wytyczy pod-

stawowe kierunki działania na nadchodzące lata.

Podstawowym naszym założeniem jest upowszechnienie turystyki, obejmowanie jej zasięgiem coraz szerszych rzesz młodzieży oraz pracujących. Powszechność jest więc celem, do którego powinniśmy dążyć konsekwentnie i wytrwale. Trzy ostatnie lata przyniosły w tej dziedzinie naszej działalności pokaźny postęp. Szczególnie widoczny jest on na przykładzie imprez i wycieczek turystyczno-krajoznawczych, organizowanych przez PTTK, w których wzięło udział w ub. roku ponad 6 mil. uczestników. Mniejsze osiągnięcia notujemy natomiast w zakresie liczby kół i członków PTTK. Tempo wzrostu jest tu — moim zdaniem — nie wystarczające.

Myślę, że jednym z życzeń, które tu można Wam złożyć, jest życzenie, żebyście w najbliższym okresie, w najbliższej kadencji Waszego Zarządu doszli do tego, aby objąć zasięgiem organizacyjnym pół miliona członków.

Szeroka programowa działalność Towarzystwa nie byłaby możliwa bez odpowiedniej bazy materialnej. Dlatego też do podstawowych osiągnięć PTTK zaliczyć należy stałą troskę o rozwój urządzeń turystycznych, w wyniku której zorganizowana została szeroka sieć własnych obiektów turystycznych.

Dziś PTTK dysponuje 28 000 miejsc noclegowych, 134 zakładami gastronomicznymi, ponad 190 wyposażalniami sprzętu turystycznego

Dokończenie na str. 9

NOWI CZŁONKOWIE HONOROWI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

Uchwałą VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK — podjętą w dniu 16 maja 1965 r. 19 szczególnie zasłużonych dla rozwoju krajoznawstwa i turystyki działaczy społeczno-politycznych, działaczy kultury i nauki, zasłużonych działaczy PTTK otrzymało godność Członka Honorowego PTTK. Są nimi:

Zenon Kliszko — członek Biura Politycznego i Sekretarz KC PZPR,

Ignacy Loga Sowiński — członek Biura Politycznego KC PZPR, Przewodniczący CRZZ,

Adam Rapacki — członek Biura Politycznego KC PZPR, Minister Spraw Zagranicznych,

Marian Spychalski — Marszałek Polski, członek Biura Politycznego KC PZPR, Minister Obrony Narodowej,

Eugeniusz Szyr — członek Biura Politycznego KC PZPR, Wiceprezes Rady Ministrów PRL,

Stanisław Kuleczyński — Przewodniczący CK SD, Wiceprzewodniczący Rady Państwa,

Czesław Wycech — Prezes NK ZSL,

Lucjan Motyka — Minister Kultury i Sztuki,

Władysław Bienkowski — Przewodniczący Państwowej Rady Ochrony Przyrody,

Prof. dr Włodzimierz Antoniewicz — wybitny naukowiec i krajoznawca,

Arkady Fiedler — literat i podróżnik,

Prof. dr Stanisław Lorentz — Dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie,

Eugeniusz Pauksza — literat,

Tadeusz Ćwik — Przewodniczący Rady Turystyki przy GKKFiT,

Szymon Koszyk — działacz społeczny, wybitny krajoznawca,

Stanisław Lenartowicz — wybitny krajoznawca i działacz PTTK,

Józef Mikulski — wybitny krajoznawca i działacz PTTK,

Włodzimierz Reczek — Przewodniczący GKKFiT, pierwszy Prezes ZG PTTK,

Tomasz Wróbel — wybitny działacz PTTK.

Nasze zadania:

- PÓŁ MILIONA CZŁONKÓW
- 100 TYSIĘCY DZIAŁACZY PTTK
- 9 MILIONÓW TURYSTÓW
OBJĘTYCH DZIAŁALNOŚCIĄ PTTK

**Skrót referatu sprawozdawczo-programowego wygłoszonego
przez Prezesa ZG PTTK PIOTRA GAJEWSKIEGO**

ZJAZD nasz odbywa się w czasie, kiedy cały naród przygotowuje się do wzięcia udziału w obywatelskim akcie wyborów do Sejmu i Rad Narodowych. Kandydaci na posłów i radnych spotykają się z ludnością miast i wsi omawiając założenia Programu Wyborczego Frontu Jedności Narodu, programu wszechstronnego rozwoju naszej Ludowej Ojczyzny. Zjazd nasz, który będzie omawiał sprawy rozwoju turystyki w naszym kraju jest również głosem w tej ogólnonarodowej rozmowie o wspólnej przyszłości.

W przesłanym Wam sprawozdaniu zawarte zostały dane liczbowe, informacje i oceny ilustrujące pracę wykonaną przez nasze Towarzystwo w okresie ostatniej kadencji. Dostarczone Wam również tezy zjazdowe wyrażają poglądy ustępującego Zarządu Głównego na perspektywy rozwojowe działalności PTTK na lata następnej kadencji.

W ostatnich latach zaznacza się szczególnie szybki rozwój wycieczki turystycznej. Można stąd wnioskować, że różnorodne potrzeby turystyki wycieczkowej, będącej podstawową dziedziną naszej działalności — będą miały charakter wzrostu nie tylko ilościowego, lecz głównie jakościowego.

WĘZŁOWE PROBLEMY ORGANIZACJI TURYSTYKI W POLSCE

RUCH turystyczny stwarza liczne zapotrzebowania o charakterze gospodarczym. Działania zmierzające do zaspokojenia tych potrzeb można z grubsza podzielić na zagospodarowanie turystyczne i organizację turystyki.

W pierwszej grupie działań podstawowe znaczenie posiada tworzenie bazy noclegowej. Jest ona aktualnie rozbudowana dość znacznie,

gdyż sięga 28 000 miejsc, lecz uwagę zwraca niski jej standard. Często spotykamy brak doprowadzenia wody i prądu. Kiepski stan urządzeń sanitarnych i wyposażenia wskazuje na potrzebę wielkiego wysiłku w kierunku modernizacji tej bazy.

Jednocześnie należałoby poddać wnikliwym badaniom ekonomiczną efektywność domków campingowych, których budowa nie powinna być trwałym rozwiązaniem problemów bazy noclegowej w naszym kraju. Oczywiście skala zainteresowań turystów i ich możliwości są tak różne, że istnieje wyraźna potrzeba wielostronności w rozwiązywaniu problemów budownictwa miejsc noclegowych, poczynając od budowy prymitywnych schronów górskich i przystani wodnych, a kończąc na domach wycieczkowych i hotelach. Wszędzie jednak potrzeby higieny współczesnego życia powinny być zdecydowanie respekto-

wane. Rozwiązaniem nie angażującym w ogóle lub w znikomym stopniu państwowych środków inwestycyjnych, mogą być kwatery prywatne i stacje turystyczne. Dlatego należy poddać wnikliwej rozprawie restrykcje, jakie w ostatnim czasie zastosowane zostały w odniesieniu do stacji turystycznych, prowadzonych przez PTTK.

Podstawowym zadaniem organizacji turystyki jest zapewnienie turystom pomocy w osiągnięciu ich zamierzeń turystycznych. Szczególną rolę w tym względzie spełniają biura turystyczne oraz odpowiednie działania administracyjne. W Polsce organizacją turystyki zajmują się przedsiębiorstwa państwowe centralne i zdecentralizowane, przedsiębiorstwa spółdzielcze i organizacje społeczne. Skłanian ten ma wiele cech dodatnich, występujące w nim elementy konkurencyjności skłaniają do wzmożonej troski o klienta, pobudzają do za-

DWUNASTU ZASŁUŻONYCH

Z okazji VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK 12 zasłużonym działaczom Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego GKKFiT nadał zaszczytne tytuły „Zasłużonego Działacza Turystyki”. Są nimi kol. kol.:

1. Tadeusz APOLLO, Okr. Katowice,
2. Stanisław GABRYSZEWSKI, Oddz. Stołeczny,
3. Ludwik GOMOLEC, Okr. Poznań,
4. Zygmunt Tadeusz JABŁOŃSKI, KTN ZG PTTK
5. Michał JACHNIS, Oddz. Stołeczny,
6. Tadeusz KOTLARCZYK, Okr. Kraków,
7. Wojciech MILITZ, Z-ca Sekretarza Generalnego ZG PTTK,
8. Edmund MIEROSZEWICZ, Oddz. Stołeczny,
9. Antoni PALTA, Okr. Białystok,
10. Romuald POLAK, pracownik ZG PTTK,
11. Stefan STROGULSKI, Sekretarz Generalny ZG PTTK,
12. Zygmunt WÓJCIK, grupa tatrzańska GOPR, Zakopane.

interesowania turystyką różne ośrodki dyspozycyjne, wyzwalają szereg inicjatyw organizacyjnych.

Wbrew pozorom system ten nie prowadzi jednak do potania, lecz do podrożenia usług turystycznych. Tendencja ta wynika nie tylko z konieczności utrzymania nadmiernie rozbudowanej administracji. W sytuacji, gdy ruch turystyczny jest duży a baza usługowa — zwłaszcza noclegowa — stosunkowo szczupła, konkurencja jest skierowana siłą rzeczy na wydzieranie sobie miejsc noclegowych. W rezultacie ceny miejsc noclegowych zwłaszcza w kwaterach prywatnych, rosną w szybkim tempie. Ponadto wiele zamieszania występuje w związku ze skłonnościami do odbierania obiektów noclegowych ich dotychczasowym użytkownikom przez nowo powstające przedsiębiorstwa, głównie terenowe.

Uważne spojrzenie na mapę sieci organizacyjnej biur turystycznych wskazuje dalej na jej olbrzymie zagęszczenie w tradycyjnych ośrodkach recepcji turystycznej, podczas gdy ogólnosiwiatowa tendencją jest likwidacja biur recepcyjnych na rzecz rozwoju biur akwizujących. Wynika z tego dalszy wniosek, iż nie osiągnięto zamierzonego celu w postaci takiej rozbudowy sieci organizacyjnej, która by zapewniła dostarcenie do terenów jeszcze nie rozbudowanych turystycznie. Podobnie nie udało się osiągnąć środowiskowego profilu działalności poszczególnych biur.

Spostrzeżenia te pobudzają do rozmaitych refleksji. Czujemy się w obowiązku oświadczyć, że także w dziedzinie obsługi turystycznej widzimy zdecydowaną przewagę społecznej organizacji. Przewaga ta wynika zarówno z założeń ustrojowych, zmierzających do rozbudzenia aktywności społecznej, jak i ze względów ściśle praktycznych. Jest zrozumiałe, że nakłady pracy społecznej, znniejszając rozmiary nakładów pracy zawodowej — powodują obniżkę kosztów organizacji. Nadto kontrola i nadzór społeczny, wyrażone bezpośrednio i systematycznie w stosunku do ośrodków obsługi ruchu turystycznego sprzyjają stałemu doskonaleniu ich działalności. Podobne znaczenie posiada fachowość działaczy społecznych i jej przekazywanie działaczom zawodowym.

Na tym tle pragnęlibyśmy przedstawić pewne poglądy na rolę Oddziałów Towarzystwa w stosunku do władz terenowych. Z zestawienia liczb: 230 000 członków Towarzystwa i 6 220 000 osób obsłużonych różnymi formami naszej działalności, wynika dobitnie, jak szeroka służbę społeczną pełni PTTK. Są to rezultaty pracy różnych jednostek organizacyjnych, w decydującej mierze stanowią one jednak owoc pracy oddziałów. Oznacza to, że jeśli w całym kraju jesteśmy głównym organizatorem turystyki — to rolę tę w poszczególnych terenach spełniają Oddziały PTTK. Dodajmy do tego, że Oddziały po-

Dokończenie na str. 11

NOWE WŁADZE ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Prezes — Piotr Gajewski
Wiceprezesi — Jerzy Przeździecki, Feliks Kanclerz, Mieczysław Marzec

Sekretarz Generalny — Stefan Strogulski
Skarbnik — Jerzy Sierpiński
Członkowie prezydium: Marek Arczyński, Zdzisław Brzeziński, Zygmunt Jaworski, Antoni Dalkowski, Zbigniew Kulczycki.
Członkowie: Oskar Andruszkiewicz, Edward Bujdens, Lesław Dobrucki, Stefan Farjaszewski, Antoni Hołowiński, Tadeusz Kaszper, Stanisław Kozdrański, Włodzimierz Łęcki, Aniela Michalska, Jerzy Nowak, Tadeusz Perkowski, Zbigniew Skorwider, Tadeusz Staniec, Stanisław Tarnowski, Bogdan Wasilewski.

Prezesi okręgów: Białystok — Marian Rydlewski, Bydgoszcz — Edward Wyrostkiewicz, Gdańsk — Andrzej Jędrusik, Katowice — Tadeusz Raczynski, Kielce — Łukasz Kumor, Koszalin — Stanisław Włodarczyk, Kraków — Mieczysław Worobkiewicz, Lublin — Tadeusz Gwardak, Łódź — Marian Szymczyk, Olsztyn — Jerzy Szymański, Opole — Janusz Jabrzemski, Poznań — Ludwik Gomolec, Rzeszów — Tadeusz Walewski, Szczecin — Kazimierz Tandej, Mazowiecki — Tadeusz Rycerski, Warszawa — Henryk Krzemiński, Wrocław — Marian Koczoł, Zielona Góra — Izabella Wyglądacz.

Przewodniczący Komisji: Stanisław Herbst — Opieka nad zabytkami, Tadeusz Szczesny — Ochrona Przyrody, Maria Irene Mileska — Krajoznawcza, Adam Słomczyński — turystyka piesza, Zbigniew Kulczycki — turystyka kajakowa, Zofia Sumińska — turystyka żeglarska, Henryk Walkowski — turystyka motorowa, Jerzy Goszczyński — turystyka kolarska, Walery Goetel — turystyka górską, Andrzej Rozmarynowicz — turystyka narciarska, Stefan Zwoliński — speleologia, Andrzej Zinserling — turystyka podwodna, Andrzej Janiszewski — młodzieżowa, Tadeusz Paszta — kół zakładowych, Jerzy Ustupski — GOPR.

GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

Prezes — Mieczysław Domagała
Wiceprezesi — Bernard Bortlik, Wacław Kwaśniewski, Stanisław Romaszkan
Sekretarz — Bolesław Cmela
Członkowie: Tadeusz Apollo, Julian Faszczewski, Stanisław Hollender, Henryk Kamiński, Piotr Kudawski, Jan Krejca, Stanisław Linder, Józef Moszczyński, Marcell Najder, Andrzej Pankowski, Jerzy Sulkowski, Mieczysław Wałek, Eugeniusz Walewski, Tadeusz Wielebiński.

GŁÓWNY SAD KOLEŻEŃSKI

Prezes — Tadeusz Dorawski
Wiceprezes — Jacek Szomański
Sekretarz — Stanisław Duński
Członkowie: Zygmunt Beczkowicz, Mieczysław Borek, Józef Denkiewicz, Stefan Dubyna, Jan Grellus, Weronika Gługa, Stefan Kacperski, Tadeusz Kotlarezyk, Jerzy Łomncki, Włodzimierz Mlotkowski, Stefan Popowski, Tomasz Wróbel.

ZJAZD TWÓRCZYCH ROZWIĄZAŃ

Dokończenie ze str. 2

tylko ZG, ale wszyscy członkowie Towarzystwa i sympatycy Towarzystwa — przepracować. Główne zadanie spoczywa jednak na władzach Towarzystwa i dlatego powinniśmy włożyć jak najwięcej wysiłku i jak najbardziej skoncentrować ten wysiłek na sprawach zawartych w uchwale Zjazdu, abyśmy mogli je w maksymalnym stopniu zrealizować.

Mam wrażenie, że zadanie jest na miarę naszych sił tym bardziej, że mamy nowych przyjaciół turystyki, a właściwie starych przyjaciół, których odkryliśmy, mamy tu na sali honorowych członków Towarzystwa. W rozmowach przeprowadzanych z członkami Towarzystwa słyszeliśmy wiele słów sympatii i spotkaliśmy się z deklarowaniem pomocy dla naszego Towarzystwa. Na ten temat mówimy głośno, by zachęcić wszystkich do działania na polu turystyki. Będziemy jednocześnie prosić naszych przyjaciół, by służyli nam radą i — jeżeli to będzie możliwe — pomocą. Dlatego też idziemy z pełną wiarą w to jutro, w nasze trzyletnie jutro. Dodajmy wszystkich sił, by następny Zjazd mógł poszczycić się dużo większymi osiągnięciami!

Na sali obrad. Siedzą od prawej: Wiesław Adamski, gen. Zbigniew Szydłowski, Włodzimierz Reczek, Eugeniusz Szyr, Michał Godlewski, Jan Skrzypczak, Michał Jekiel. Fot. Andrzej Piwoński

POPARCIE DLA PROGRAMU WYBORCZEGO FRONTU JEDNOŚCI NARODU

WIMIENIU mazowieckiej delegacji prezes okręgu Mazowieckiego PTTK **Tadeusz Rycerski** zgłosił rezolucję w sprawie poparcia Programu Wyborczego Frontu Jedności Narodu. VI Walny Zjazd PTTK spontanicznie przyjął tę rezolucję. Oto jej treść:

„Zbliży się dzień 30 maja. W powszechnym i tajnym głosowaniu naród powoła swych przedstawicieli do Sejmu i Rad Narodowych”.

Tak brzmią pierwsze słowa programu wyborczego, programu działania na najbliższe lata wszystkich sił politycznych i społecznych skupionych we Froncie Jedności Narodu.

W oparciu o wielki i trwały dorobek pierwszego dwudziestolecia Polski Ludowej program ten stwierdza, że Ojczyzna nasza idzie milowymi krokami naprzód, pomnaża z roku na rok swój potencjał gospodarczy, rozbudowuje nowoczesny przemysł, podnosi rolnictwo, upowszechnia oświatę i kulturę, polepsza byt narodu.

Te olbrzymie sukcesy minionego okresu, które wydzwignęły Polskę z wiekowego zacofania i wojennych ruin, osiągnięte zostały dzięki ofiarnej pracy narodu pod kierownictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Program wyborczy wytycza również zadania dla całego społeczeństwa w dalszym rozwoju Polski Ludowej, w realizacji nowego, 5-letniego Planu Narodowego.

Mysłą przewodnią realizacji planu jest osiągnięcie wyższego poziomu narodu na drodze rozwoju produkcji i usług, postępu technicznego, podnoszenie wydajności pracy, korzystnej współpracy gospodarczej z innymi krajami oraz rozwijanie twórczej inicjatywy i aktywności społeczeństwa.

Państwo nadal przeznaczać będzie rosnące sumy na rozwój oświaty, nauki i kultury, na ochronę zdrowia, wychowanie fizyczne, wczasy pracownicze i turystykę. Budować będzie nadal tysiące szkół oraz internaty dla młodzieży, setki ośrodków zdrowia, szpitali, urządzeń sportowych i wypoczynkowych.

Właśnie dla tych spraw program Frontu Jedności Narodu jest programem, w którym jest miejsce dla nas, działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, jest miejsce dla naszej pracy służącej rozwojowi turystyki i krajoznawstwa wśród naszego społeczeństwa. Jest to jednocześnie program, który poprzez budowę bazy i stwarzanie korzystnych warunków dla uprawiania turystyki, umożliwi organizacji naszej szerokie działanie.

VI Walny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego popiera gorąco program wyborczy Frontu Jedności Narodu i w imieniu 230-tysięcznej rzeszy członków zapewnia, że Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze włączy się czynnie do jego realizacji w imię podniesienia poziomu życia milionów pracujących w mieście i na wsi.

Warszawa, dnia 16 maja 1965 r.

ŻYCZENIA, POZDROWIENIA, GRATULACJE

Do Prezydium Zjazdu wpłynęło wiele depesz z pozdrowieniami i życzeniami pomyślnych obrad. Wśród nadawców widniały nazwiska:

IGNACEGO LOGI SOWIŃSKIEGO, członka Biura Politycznego KC PZPR, przewodniczącego CRZZ

ZENONA KLISZKI, członka Biura Politycznego KC PZPR i sekretarza KC PZPR

MARSZAŁKA MARIANA SPYCHALSKIEGO, członka Biura Politycznego KC PZPR, Ministra Obrony Narodowej

Prof. STANISŁAWA KULCZYŃSKIEGO, Przewodniczącego CK SD,

Wiceprzewodniczącego Rady Państwa

CZESŁAWA WYCECHA, Prezesa NK ZSL

FELIKSA KĘDZIORKA, Przewodniczącego ZG TKKF

gen. **FRANCISZKA KSIEŻARCZYKA**, Przewodniczącego ZG LOK.

Ponadto telegramy nadesłały następujące ogniwa PTTK: **Koło Terenowe w Krynicy**, Oddz. Międzyuczelniany w Łodzi, Oddz. w Starogardzie Szczecińskim, **Koło Młodzieżowe w Krynicy**, **Koło Terenowe „Mazowsze”** przy Zarz. Okr. Mazowieckiego, Oddz. w Sieradzu, Oddz. w Zielonej Górze, Zarz. Okr.

w **Rzeszowie**, **Wojskowe Koło w Zegrzu Południowym**, Oddz. w **Warsce**, Oddz. w **Zninie**, Oddz. w **Opolu**, **Rada Zakładowa Kombinatu i Oddz. Zakładowy w Hucie im. Lenina**, Oddz. Zakładowy w **Stoczni im. A. Warskiego w Szczecinie**, **Koło przy ZPO im. 22 Lipca w Szczecinie**, **Koło przy Zarz. Portu w Szczecinie**, **Biuro ORT w Krakowie**, Oddz. w **Szczecinie**, **Koło Grodzkie w Krakowie**, **Koło Zakładowe przy O polskich Zakł. Siłników Elektr. M-6 w Brzegu**, **Koło Przew. Miejskich w Krakowie**, **Dyrekcją, Rada Zakł. i POP PZPR przy Zakł. Wytw. „Foto-Pam” w Krakowie**.

Dorobek dziełem społecznych działaczy

Pozdrowienia od przewodniczącego CRZZ

Do Prezydium VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK nadszedł list z pozdrowieniami od Członka Biura Politycznego KC PZPR, Przewodniczącego Centralnej Rady Związków Zawodowych — Ignacego Logi Sowińskiego.

DO DELEGATÓW VI WALNEGO ZJAZDU PTTK

Drody Towarzysze!

W imieniu Centralnej Rady Związków Zawodowych i własnym, z okazji Waszego Zjazdu pragnę przekazać Wam, a za Waszym pośrednictwem wszystkim działaczom turystyki i krajoznawstwa najserdeczniejsze życzenia pomyślnych oś.

Można z zadowoleniem stwierdzić, że w okresie ostatnich kilku lat Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze osiągnęło znaczny dorobek. Wyraża się on przede wszystkim w rozwinięciu szeregu nowych inicjatyw programowych i organizacyjnych umożliwiających szerokie wejście z działalnością turystyczną do zakładów pracy, przedsiębiorstw i instytucji, jak również tworzenie warunków dla setek tysięcy pracowników i ich rodzin korzystających z różnorodnych form turystyki i krajoznawstwa.

Ożywiona działalność blisko 4 tys. kół i 300 oddziałów zrzeszających 228 tys. członków, usługi turystyczne dla ponad 6 mln. osób — to konkretne dowody dynamicznego rozwoju PTTK.

Szczególnie cieszy fakt, że 75% kół prowadzi swoją działalność w zakładach pracy i instytucjach.

Ozwykle istotne znaczenie dla rozwoju i umocnienia Towarzystwa miało porozumienie o współpracy zawarte w 1955 roku pomiędzy Centralną Radą Związków Zawodowych i Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz stała pomoc okazywana ogniwom PTTK przez instancje i działaczy związkowych, w organizowaniu i rozwijaniu turystyki i krajoznawstwa w zakładach pracy.

Dorobek PTTK jest dziełem licznych rzesz społecznych działaczy rekrutujących się w dużej mierze spośród aktywistów związkowych wnoszących swój aktywny udział w rozwój masowej turystyki, krajoznawstwa i wypoczynku dla ludzi pracy w naszym kraju.

Związki Zawodowe rozwijając wśród ludzi pracy różnorodną działalność troszczą się o pełny rozwój również w dziedzinie wychowania fizycznego, sportu i turystyki.

Dlatego w pełni popieramy i uczestniczymy w pracy nad dalszym rozwojem PTTK — stawiając na pierwszym miejscu zadanie objęcia szerokich rzesz pracujących krajoznawstwem, turystyką i innymi formami wypoczynku po pracy.

Pozytywne rezultaty osiągnięte dotychczas w upowszechnianiu turystyki nie mogą jednak przysłać szeregu słabości występujących jeszcze w naszej wspólnej działalności.

Niedomagania te uwidaczniają się szczególnie silnie w zestawieniu z zapotrzebowaniem na turystykę, występującym wśród ludzi pracy i młodzieży, jak również w porównaniu z potencjalnymi możliwościami stwarzanymi dla rozwoju turystyki w naszym kraju przez bazę społeczno-materialną, jaką reprezentują sobą zakłady pracy.

Związki Zawodowe pozytywnie oceniając dotychczasowe współdziałanie z PTTK, uznają za słuszne i pożyteczne dalsze pogłębianie współpracy, głównie poprzez wypracowywanie i przystosowywanie programowych i organizacyjnych form i metod działalności PTTK do warunków społecznych i strukturalnych zakładów pracy oraz do warunków strukturalno-organizacyjnych w jakich znalazła się związkowa kultura fizyczna i turystyka po VIII Plenum CRZZ.

Związki Zawodowe widzą w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym w dziedzinie działalności turystycznej swego najbliższego partnera, który jako specjalistyczna organizacja w oparciu o pomoc instancji i działaczy związkowych, stając się coraz bardziej masowym ruchem działającym na rzecz rozwoju turystyki i krajoznawstwa, podejmować i realizować będzie zadania związków zawodowych na rzecz rozwoju turystyki, krajoznawstwa i wypoczynku po pracy wśród najszerszych rzesz pracujących i ich rodzin.

Aby lepiej i pełniej zaspokajając stale rosnące potrzeby społeczeństwa i młodzieży, musimy obejmować naszym działaniem coraz większe rzesze pracujących i ich rodzin, szerzej niż dotychczas wiązać formy turystyki i krajoznawstwa z nową socjalistyczną treścią, przemiana-

GKR

O UDZIELENIE ABSOLUTORIUM

PRZEWODNICZĄCY Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK Mieczysław Domagała po wnikliwym omówieniu działalności wszystkich agend Zarządu Głównego i w oparciu o sprawozdanie przedłożył Zjazdowi uchwałę o udzielenie absolutorium.

1) Walny Zjazd Delegatów PTTK przyjmuje i zatwierdza sprawozdanie Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej za okres 1962—1964 r.

2) Walny Zjazd Delegatów PTTK przyjmuje i zatwierdza sprawozdanie Zarządu Głównego z wykonania budżetu oraz sprawozdanie finansowe za lata 1962—1964.

3) Walny Zjazd Delegatów PTTK zgodnie z wnioskiem Głównej Komisji Rewizyjnej przedłożonym w myśl art. 47 punkt d Statutu PTTK udziela ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorium za okres od 7 maja 1962 r. do 14 maja 1965 r. oraz wyraża podziękowania za włożony wkład pracy i wyniki osiągnięte dla dobra Towarzystwa.

Udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi Głównemu PTTK nastąpiło jednogłośnie przy jednym wstrzymującym się.

mi kulturalnymi i gospodarczymi, jakie dokonały się w okresie XX lat Polski Ludowej i dokonywać się będą w myśl uchwał IV Zjazdu PZPR i programu Frontu Jedności Narodu.

Wyrażamy przekonanie, że w pracy na rzecz zapewnienia naszemu społeczeństwu coraz lepszych warunków wypoczynku i rozwoju fizycznego, poznania historii naszego narodu i dorobku Polski Ludowej — PTTK wniesie swój poważny wkład.

Jesteśmy przekonani, że dalszą pracą, nowymi twórczymi inicjatywami, wysiłkiem tysięcy społecznych działaczy będziecie umacniać i rozszerzać cenioną pozycję Waszej organizacji, że VI Walny Zjazd Delegatów wytyczy zadania dalszego wszechstronnego rozwoju PTTK.

**Za Prezydium
Centralnej Rady
Związków Zawodowych
Ignacy Loga Sowiński
Przewodniczący CRZZ**

W interesie społecznym i ekonomicznym leży rozwój masowego ruchu turystycznego

Dokończenie ze str. 2

Z pewnością nie wymieniałem wszystkich walorów, którymi scharakteryzował się polski masowy ruch turystyczny. Chciałbym tylko podkreślić rangę, wagę i znaczenie tego ruchu oraz stwierdzić że ze stanu, jaki się wytworzył obecnie w naszym kraju, należy wyciągnąć odpowiednie wnioski. Jaki to jest stan? Mówimy o 16 milionach uczestników zorganizowanego ruchu turystycznego, w tym o ok. 6 milionach turystów zorganizowanych i obsługiwanych przez PTTK.

Liczyby te mówią za siebie, a przecież nie obejmują one ogromnego zasięgu turystyki indywidualnej — ruchu, który stał się ruchem masowym i żywiołowym. Również żywiołowo powstają w całym naszym kraju urządzenia i baza sportowo-turystyczna. Nie nadążamy za żywiołowością tego ruchu. Istnieje konieczność koordynacji, uporządkowania ruchu turystycznego, podniesienia poziomu kultury uprawiania turystyki.

Mówimy w tej chwili, że najbliższa 5-lątka ma być 5-latką jakości i techniki. Jednocześnie mówimy o tym, że ma to być 5-lątka, w której

ponad 3 miliony młodzieży wejdzie aktywnie w życie produkcyjne i społeczne. Już chociażby z tego względu można by powiedzieć, że przyszła 5-lątka będzie także 5-latką młodości, turystyki i sportu. Naszym zadaniem jest stworzenie odpowiednich warunków przewyższenia sprzeczności pomiędzy żywiołowym rozwojem ruchu turystycznego a stanem bazy materialno-technicznej turystyki w Polsce, by nadążyć za rosnącymi potrzebami społecznymi, a przede wszystkim za potrzebami związanymi z rolą młodzieży w życiu naszego kraju. Dlatego dobrze jest, jeżeli PTTK stawia sobie jako zadanie ogarnięcie swym zasięgiem wszystkich kół krajoznawczo-turystycznych w szkołach i szerokie przenikanie do szeregów młodzieży zorganizowanej i niezorganizowanej.

Poza walorami znanymi powszechnie, to jest poza walorami poznawczo-wychowawczymi, poza sprawami związanymi z organizowaniem wypoczynku po pracy, z podniesieniem stanu zdrowia, kultury fizycznej i turystyki istnieją jeszcze poważne problemy ekono-

miczne, które mniej są dostrzegane, ale których znaczenie w planie 5-letnim urosnie do rangi niepospolitej.

Ruch turystyczny rodzi nowe potrzeby społeczne i ekonomiczne. Ruch turystyczny podnosi również potrzeby w zakresie urządzeń usługowych, a jednocześnie w zakresie urządzeń kulturalnych i społecznych. Ruch turystyczny wpływa na rozwój ruchu komunikacyjnego w naszym kraju, stawia poważne zadania przed organizacją zaplecza motoryzacyjnego, ale jednocześnie pobudza i rozwija potrzeby w dziedzinie motoryzacji, w dziedzinie kajakarstwa i żeglarstwa, sprzyja powstawaniu i rozwijaniu potrzeb w zakresie masowego wędrownictwa. I dlatego konieczne jest obecnie podkreślenie roli koordynacyjnej centralnych organów państwowych, przede wszystkim Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, która ma polegać na planowanym, przestrzennym zagospodarowaniu kraju w dziedzinie turystyki, na tworzeniu warunków dla rad narodowych, aby mogły one we właściwy sposób określić miejsca, które mogą być ośrodkami masowego ruchu turystycznego i z kolei zapewnić właściwą kumulację środków, często — jak dotąd — rozproszonych w dyspozycji różnych instytucji.

Przez właściwe wykorzystanie zarówno czynu społecznego jak i tych rozproszonych środków, będzie można stworzyć w przyszłym planie 5-letnim urządzenia w zakresie zaplecza turystycznego o odpowiednim poziomie i jakości.

W tej chwili PTTK dysponuje znaczną już bazą noclegowo-żywieniową, liczącą 437 obiektów. Ma w swoim posiadaniu 23 100 miejsc noclegowych, ok. 11 000 miejsc w zakładach gastronomicznych. Posiada 191 wypożyczalni sprzętu turystycznego. Ale w świetle zadań, które stoją przed nami, jest to zaledwie początek budowy masowego zaplecza ruchu turystycznego w Polsce, a zwłaszcza społecznego, zorganizowanego ruchu turystycznego.

W dziedzinie projektowania obiektów turystycznych zostały już

PRZECIWKO AGRESYWNYM POCZYNIANIOM STANÓW ZJEDNOCZONYCH

VI WALNY ZJAZD PTTK przyjął także drugą rezolucję zgłoszoną przez Kol. Jerzego Raczka, delegata Komisji Młodzieżowej, a wyrażającą protest działaczy i członków PTTK przeciwko agresywnym poczynaniom Stanów Zjednoczonych w Wietnamie i Republice Dominikańskiej.

„Uczestnicy VI Walnego Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z ca-

łym oburzeniem potępiają brutalną ingerencję Stanów Zjednoczonych w wewnętrzne sprawy Wietnamu i Dominikany — ingerencję, która stanowi poważne naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych.

Protestujemy przeciwko barbarzyńskim nalotom piratów amerykańskich i użyciu chemicznych środków masowej zagłady w walce z ludnością cywilną Wietnamu.

Pamiętając tragiczne doświadcze-

nia II wojny światowej, gorąco solidaryzujemy się z narodami stojącymi w obronie własnej suwerenności i niepodległości.

Polska należy do tych krajów, które najdotkliwiej odczuły skutki wojny światowej. Miliony pomordowanych, zgliszczą miast i wsi, świadczyły o haniebnej agresji hitlerowskiej.

Mimo, że od klęski hitlerizmu upłynęło już 20 lat, często na na-

zakończone pierwsze prace naszych architektów. Sądźmy, że będzie można w dalszym ciągu rozwijać, być może w formie konkursów, tę działalność, zmierzającą do tego, aby nie tylko w sposób najbardziej ekonomiczny — lecz jednocześnie najbardziej estetyczny, najbardziej podkreślający walory krajoznawcze terenu budować bazę turystyczną.

Nie będę w tej chwili podawał szczegółów, o tych zagadnieniach z pewnością będzie mowa w dyskusji, będzie o tym także mówił prawdopodobnie i tow. Reczek, przewodniczący GKKFiT.

Chciałbym być tylko wyrazicielem poglądu, że w naszym interesie zarówno społecznym jak i ekonomicznym leży rozwój masowego ruchu turystycznego. To samo dotyczy również wymiany międzynarodowej, nie tylko prowadzonej przez Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK, ale przez szereg organizacji gospodarczych i społecznych. Zresztą już jesteśmy obecnie w przededniu narastającego masowego turystycznego ruchu przyjazdowego do Polski.

Z pewnością zwiększy się w tym zakresie bezpośrednia i pośrednia rola PTTK. Bezpośrednia w tym sensie, że współpraca z pokrewnymi organizacjami turystycznymi zapewnia możliwość połączenia międzynarodowej turystyki z zadaniami politycznymi i społecznymi, z interesami naszego kraju, z interesami braterstwa i przyjaźni z innymi państwami socjalistycznymi. Pośrednia dlatego, że masowy zorganizowany ruch turystyczny tworzy jednocześnie właściwy klimat i właściwą płaszczyznę dla rozwoju kultury turystycznej, a w ten sposób zwiększa atrakcyjność naszego kraju, który potrafi przyjąć wielokrotnie więcej turystów zarówno z krajów kapitalistycznych jak i z krajów socjalistycznych.

Pozwólcie więc Towarzysze i Obywatele, że nie rozwijając tego tematu, na tym zakończę to wstępne przemówienie. Jeszcze raz w imieniu kierownictwa Partii i Rządu chciałbym przekazać Wam życzenia owocnych obrad, a także pomysłowości w życiu osobistym.

szczyh szlakach wędrówek turystycznych znajdujemy ślady popełnionych zbrodni i barbarzyństwa. Nie zatarło się jeszcze w pamięci wspomnienie o pomordowanych najbliższych.

Dlatego też, w imię pokoju i szczęścia ludzkości wszystkich kontynentów, w imię sprawiedliwości i samostanowienia narodów domagamy się natychmiastowego zaprzestania działań wojennych i wycofania wojsk amerykańskich z Wietnamu i Dominikany oraz położenia kresu poczynań Stanów Zjednoczonych zagrażających pokojowi całego świata".

Warszawa, dnia 16 maja 1965 r.

Delegacja Kurpianek wręcza przewodniczącemu Zjazdu kwiaty.

Fot. Andrzej Piwoński

Witamy - z zadowoleniem hasło; „Oddział PTTK w interesie i imieniu rady narodowej”

Dalszy ciąg ze str. 3

oraz siecią placowej obsługi ruchu turystycznego. PTTK korzysta z poważnej pomocy finansowej, którą GKKFiT przeznacza na inwestycje oraz remonty i modernizację obiektów turystycznych. Tylko w latach 1962—1964 przeznaczaliśmy na ten cel ponad 315 mln zł ze środków Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku.

Korzystając z okazji, pragnę zapewnić delegatów, iż PTTK może nadal liczyć na konkretną pomoc GKKFiT w rozwoju swej bazy turystycznej. Będziemy rozwijali w najbliższym okresie rozbudowę campingów oraz sieć ośrodków, będziemy budowali schroniska, stacje turystyczne, rozszerzali wypożyczalnię sprzętu.

Rozpatrywane są również możliwości udzielenia PTTK pożyczki ze środków Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku na pokrycie niedoboru środków obrotowych występującego w działalności usługowo-gospodarczej PTTK. Gdy wczoraj składałem sprawozdanie Towarzyszowi Premierowi Cyrankiewiczowi i przygotowałem do Zjazdu, zapewniłem, iż pomogę w uzyskaniu dla Waszego Towarzystwa większych środków obrotowych w formie pożyczki, co pozwoli uzdrowić i rozwinać Waszą gospodarke. W działalności usługowej Towarzystwa powinno być zwłaszcza dużo troski o

samowystarczalność ekonomiczną, oczywiście na zasadach rentowności.

Nie znaczy to, żebyśmy to mieli osiągać tylko drogą podnoszenia cen. PTTK powinno iść w pierwszym szeregu organizacji, które walczą o tanią, dobrą turystykę, starając się do klienta dość tak, żeby poszerzyć szeregi konsumentów turystycznych.

Myślę, że możemy osiągnąć dużo jeszcze przez lepszą organizację i wydajność pracy, obniżenie kosztów własnych oraz uruchomienie wszystkich źródeł oszczędności i rezerw.

Rozwijając w niezbędnych rozmiarach działalność usługowo-gospodarczą PTTK, pamiętajmy również o niebezpieczeństwie zmajoryzowania działalności programowej, która powinna zawsze być głównym i podstawowym celem wszystkich ogniw Towarzystwa.

Chciałbym w tym miejscu zapewnić, iż programowe zadania Towarzystwa będą w dalszym ciągu otoczone naszą konkretną pomocą i finansowane w dużej mierze z budżetu GKKFiT w formie dotacji udzielonej Zarządowi Głównemu PTTK na te programowe cele.

Referat sprawozdawczo-wyborczy poświęca sporo uwagi zagadnieniu organizacji obsługi ruchu turystycznego w kontekście działalności usługowo-gospodarczej PTTK. W związku z tym niezbędne jest stwierdzenie

160 WNIOSKÓW, POSTULATÓW I DEZYDERATÓW

PODCZAS VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK wybrano Komisję Wnioskową mającą za zadanie przedstawienie Zjazdowi wniosków i dezyderatów przysyłanych przez Okręgi i Oddziały PTTK oraz wyłonionych w oparciu o dyskusję toczącą się w Komisji Problemowej i Ekonomicznej Zjazdu.

W skład Komisji wnioskowej pod przewodnictwem Kol. **Feliksa Kanclerza** wchodzili **Edward Bujdens** (Okr. Koszalin), **Bolesław Chwoirelnik** (Okr. Białystok), **Jerzy Doening** (Okr. Kraków), **Jerzy Łomnicki** (Okr. Poznań), **Jan Mastelarz** (Okr. Warszawa), **Wiesław Ring** (Okr. Gdańsk), **Stefan Strogulski** (Warszawa), **Janusz Umiński** (Okr. Bydgoszcz).

Podczas obrad wpłynęło w sumie w formie pisemnej jak i w formie zgłoszenia z mównicy około 160 różnych wniosków, postulatów, dezyderatów i zaleceń.

W oparciu o tezy zjazdowe Zarządu Głównego PTTK i wyniki prac Komisji Zjazdu oraz obrad plenarnych, VI Walny Zjazd PTTK uchwalił program działalności Towarzystwa na okres 1965—1968 r., obowiązujący członków i działaczy PTTK. Jednocześnie VI Walny Zjazd PTTK zobowiązał Zarząd Główny Towarzystwa do stworzenia warunków niezbędnych dla realizacji tego programu przez ogniwa organizacyjne PTTK.

Równocześnie Zjazd upoważnił plenum nowo wybranego Zarządu Głównego do ostatecznego opracowania redakcyjnego i zatwierdzenia w trybie roboczym końcowej uchwały VI Walnego Zjazdu Delegatów PTTK i postulatów pod adresem władz państwowych i organizacji oraz władz PTTK. Uchwała i postulaty VI WZD ukażą się drukiem w osobnej broszurze.

Dokończenie ze str. 9

nie, iż w Polsce jest jeszcze bardzo dużo miejsca dla rozwoju różnych form obsługi ruchu turystycznego, co wiąże się ze wzrastającym popytem wyprzedzającym podaż tych usług.

Rozwiązania powstających tu i ówdzie trudności w działalności usługowo-gospodarczej oddziałów PTTK szukać zatem należy w prawidłowym skoordynowaniu tej działalności z całokształtem obsługi ruchu turystycznego. Dlatego też wysunięte w referacie hasło „Oddział PTTK swą służbę społeczną pełni w interesie i imieniu Rady Narodowej” witamy z zadowoleniem, wyrażając przekonanie, że tędy wiedzie droga do kojarzenia i harmonizowania interesów ogniw PTTK z działalnością gospodarzy terenów — jakimi są Rady Narodowe.

Tak jak dotychczas umieliście znaleźć drogę do serdecznej, przyjacielskiej, bliskiej współpracy z CRZZ, z poszczególnymi związkami zawodowymi, także i teraz na pewno potraficie znaleźć drogę do bliskiej współpracy z Radami Narodowymi.

Warunkiem dalszej ofensywy Towarzystwa jest atrakcyjny program wychodzący naprzeciw potrzebom mas. W programie tym jest miejsce i na tworzenie warunków materialno-kadrowych rozwoju turystyki i na działalność ideowo-wychowawczą.

Szczególnie ważne wydaje się w obecnej sytuacji rozmówanie w turystyce szerokich mas robotniczych i rozbudzenie w nich nawyku do uprawiania turystyki. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze odgrywa czołową rolę w

dziedzinie turystyki kwalifikowanej. Dlatego ten dział reprezentujący w pełni zdrowotne — wypoczynkowe walory turystyczne w Waszej statutowej działalności zasługuje na szczególne uznanie i poparcie. Równocześnie jednak istnieje obecnie dysproporcja między masowym ruchem turystycznym w formach zbiorowych a turystyką kwalifikowaną. Należy zatem otoczyć większą niż dotychczas opieką turystykę kwalifi-

Witamy

z zadowoleniem hasło:

„Oddział PTTK

w interesie i imieniu

rady narodowej

fikowaną, podjąć starania, by zbiorowe formy turystyki stanowiły pomost do turystyki kwalifikowanej.

Obie te sprawy w moim przekonaniu mają bardzo istotne znaczenie. Wiele jeszcze u nas wyjazdów turystycznych nie ma treści krajoznawczej. Myślę, że warto na to zwrócić uwagę, że także ci, którzy od turystyki zbiorowej przechodzą do turystyki kwalifikowanej, są to już potencjalni działacze i powinni być włączeni do naszego Towarzystwa jako aktywiści naszego ruchu. Dlatego wszelkie formy turystyki kwalifikowanej powinny być roz-

wijane i popierane i to nie tylko krajowej turystyki, ale także i zagranicznej, co również może się przyczynić do rozwijania działalności naszego Towarzystwa.

Ofiarna, społeczna praca tysięcy działaczy PTTK legła u podstaw pięknego dorobku Waszej Organizacji. Niechaj wolno mi będzie w imieniu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz własnym złożyć Im wszystkim serdeczne podziękowanie za dotychczasowy twórczy wkład w rozwój polskiej turystyki oraz życzyć dalszych sukcesów i osiągnięć na polu społecznej działalności.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, grupując najbardziej doświadczony aktyw społeczny, jest dobrą szkołą kadr. Dlatego też problemowi dalszego wzrostu kadr turystycznych PTTK powinno poświęcać dużo uwagi udostępniając doświadczenia innym organizacjom turystycznym.

Sądzę, że powinno tu w szczególności nastąpić duże zbliżenie Waszej działalności turystycznej z działalnością LZS-ów, które przecież stawiają pierwsze kroki w organizacji turystyki wiejskiej. W naszych warunkach realnego znaczenia nabiera fakt wychowania nowych działaczy. Na pewno LZS-y będą potrzebowały niejednokrotnie sięgać do przebogatej skarbnicy Waszych doświadczeń. Bardzo pragnęlibyśmy, aby aktyw Wasz udzielał pomocy LZS-om, serdecznie zatem apelujemy, aby nastąpiło zbliżenie stosunków PTTK z LZS-ami.

W dniu Waszego Zjazdu chciałbym życzyć Towarzystwu dalszego rozwoju w służbie całego społeczeństwa.

siadają osobowość prawną i nie otrzymują dotacji wyrównawczej na swą działalność z budżetu centralnego. Cóż więc stoi na przeszkodzie, by Oddziały zostały uznane przez wszystkie rady narodowe za jednostki realizujące w dziedzinie turystyki zadania i obowiązki Rad?

Formalnych i obiektywnych przeszkód nie ma żadnych. Powinniśmy więc szeroko wyjść z hasłem: „**Oddział PTTK swą służbę społeczną pełni w interesie i w imieniu Rady Narodowej**”.

Mamy dziesiątki przykładów takiego pojmowania sprawy. Powinniśmy je upowszechnić w dobrze rozumianym interesie społecznym, a tym samym i własnym PTTK.

Spośród spraw mających kluczowe znaczenie dla naszej działalności pozostało określenie naszego stosunku do polityki ekonomicznej w turystyce. Wypowiadamy się za formułą, że „produkcja” usług turystycznych powinna być finansowo samowystarczalna. Konsumpcja usług turystycznych powinna być dotowana, zwłaszcza w odniesieniu do młodzieży oraz grup ludzi mało zarabiających. Zasada ta powinna oczywiście odnosić się również do działalności programowej PTTK, która w znacznej części musi być dotowana.

GLÓWNE KIERUNKI NASZEGO DZIAŁANIA

WYCHODZIMY z założenia, że program naszej działalności został sprawdzony w praktyce jako słuszny i prawidłowy i zakładamy jego konsekwentną realizację. Realizacja ta powinna być jednak wypełniona aspiracjami, by Towarzystwo coraz lepiej służyło sprawie upowszechnienia krajoznawstwa i turystyki, rozwojowi kultury uprawiania turystyki.

Musimy w najbliższym trzyleciu objąć naszą działalnością nowe szeregi ludzi pracy, nowe zastępy młodzieży, powiększając co najmniej o 1/3 rozmiary tej działalności, tzn. obejmując nią około 9 mln. osób w 1967 roku.

Na czołowej pozycji w naszym działaniu umieszczamy nadal pracę ideowo-wychowawczą, zwłaszcza w środowiskach młodzieży.

Pojmujemy tę naszą pracę wychowawczą, jako pielegnowanie tradycji kulturalnych, jako rozbudzenie umiejętności odczuwania urody natury, jako wdrażanie umiejętności odczuwania piękna i patosu naszych czasów. Idei przewodnich do tej pracy dostarcza nam program Frontu Jedności Narodu, patriotyczny program dalszego awansu naszego narodu na drodze socjalistycznego budownictwa.

Powiązanie współczesnego krajoznawstwa z walorami rekreacyjnymi będzie stanowić ważny element w procesie wychowywania młodzieży.

W rozwijaniu krajoznawstwa szczególny nacisk musimy położyć na udogodnienie działaczom możliwości pełniejszego poznania teorii

i metody pracy krajoznawczej. Dlatego podjęte zostały prace, w wyniku których już na początku przyszłego roku ukaże się pierwszy numer „Rocznika Krajoznawczej Ziemia”. Podjęto również prace przygotowawcze do wydania dzieła ukazującego historię myśli krajoznawczej w Polsce i współczesne metody pracy krajoznawczej. Nad przygotowaniem tego dzieła pracujemy wspólnie z Komitetem Kultury Fizycznej Polskiej Akademii Nauk i Katedrą Turystyki AWF.

Przygotowywane jest również wydanie rozprawy na temat regionalizmu w pracy PTTK. Obok tych prac musimy systematycznie rozszerzać praktyczną popularyzację

Nasze zadania:

- **Pół miliona członków**
- **100 tysięcy działaczy PTTK**
- **9 milionów turystów objętych działalnością PTTK**

krajoznawstwa w formie działalności przewodniczej, zwiedzania zakładów pracy, poradni krajoznawczych, bibliotek, akcji odczytowych, wystawowych itp. W parze z szerzeniem krajoznawstwa powinna rozwijać się społeczna opieka nad zabytkami, zwłaszcza muzealnictwo regionalne oraz ochrona przyrody, w ramach której szczególne znaczenie przywiązujemy do wprowadzania „stref ciszy” oraz przeciwdziałania bezmyślnemu niszczeniu przyrody.

Powinniśmy również mieć na uwadze powiększenie ilości znakowanych szlaków turystycznych i ich konserwację. Turystykę kwalifikowaną traktujemy jako podstawową formę realizacji tworzenia warunków do uprawiania turystyki indywidualnej.

Szczególną wagę w tym względzie przywiązujemy do poprawy bolesnie nabrałej sytuacji sprzętowej, widząc potrzebę radykalnej poprawy zaopatrzenia rynku w sprzęt, oraz szerokiego organizowania wypożyczalni sprzętu turystycznego. W odniesieniu do organizowania imprez wielkich czy małych hołdujemy pogładowi, że potrzebne są zarówno imprezy duże, masowe, jak i duże ilości imprez małych.

Wychodząc szerzej na spotkanie turystyce indywidualnej z żelazną konsekwencją powinniśmy egzekwować zasadę pozostawiania części miejsc w obiektach dla potrzeb turystów indywidualnych, dostosować odpowiednio naszą politykę zagospodarowania turystycznego przez budowę schronisk, schronów, przystani wodnych, campingów.

Należy również szerzej praktykować obsługę turysty indywidualnego przez masę ORT-y oraz doskonalić działalność prowadzonych przez nas punktów informacji turystycznej, a także rozwijać różne formy wczasów turystycznych.

Przy okazji Zjazdu odżył spór na temat charakteru naszego Towarzystwa, czy ma ono zajmować się wyłącznie działalnością programową, czy także usługowo-gospodarczą?

Zarząd Główny nie podziela poglądu zwolenników zawężenia działalności Towarzystwa do problematyki czysto programowej. Za stanowiskiem Zarządu Głównego przemawia wiele zasadniczych względów. W gruncie rzeczy cała nasza działalność służy realizacji programu PTTK. Zarówno obsługa turystyczna jak i eksploatacja bazy, a nawet produkcja fotowidokówek, pamiątek i sprzętu turystycznego ułatwia realizację celów czysto programowych, a nadto sama realizuje rozliczne funkcje programowe — jak np. informacja turystyczna w naszych obiektach czy popularyzowanie krajoznawstwa w formie fotowidokówek lub pamiątek. Prowadzenie własnej obsługi turystycznej umożliwia realizację podstawowego hasła naszego działania, a mianowicie powszechności turystyki wśród ludzi pracy. Nadto mamy wszelkie warunki do tego, by zorganizowane przez nas wycieczki stały na stosunkowo najwyższym poziomie.

Nie wolno również zapominać o ekonomicznym aspekcie sprawy, a mianowicie o fakcie, że nadwyżki z tytułu działalności usługowo-gospodarczej są przeznaczone na realizację celów programowych.

Specyficzny uniwersalizm naszej działalności stwarza także warunki dla szerokiej aktywności społecznej, przyciąga do pracy społecznej ludzi o różnorodnych zainteresowaniach.

Nie można również przyjąć zarzutu o przeciążeniu problematyką usługowo-gospodarczą pracy instytucji organizacyjnych. W pracy Zarządu Głównego i jego Prezydium oraz większości Zarządów Okręgowych i Oddziałów problematyka ta obejmuje nie więcej niż 40% rozpatrywanych spraw. Jeśli gdzieś indziej występuje zachwianie proporcji między działalnością programową a usługowo-gospodarczą, to zjawisko to ma charakter lokalny, a więc świadczy tylko o tym, że nie system jest zły, lecz o tym że konkretni ludzie popełniają określone błędy. Należy także pamiętać, że w odróżnieniu od działalności programowej, realizowanej głównie siłami społecznymi — działalność usługowo-gospodarcza jest w dużym stopniu oparta na pracy zawodowej.

W istocie rzeczy problem jest znacznie szerszy i chodzi w nim o to, czy PTTK ma być organizacją doświadczonych turystów czy też organizacją dla ludzi chcących dopiero uprawiać turystykę. Z całą pewnością Towarzystwo powinno spełniać obydwie funkcje. Działanie zarówno na rzecz potrzeb członków zrzeszonych w PTTK — jak i pełnienie szerokiej służby społecznej wyznacza rolę Towarzystwa w systemie polskiej turystyki, nadaje mu rangę przodującej organizacji turystycznej.

Sala obrad podczas głosowania.

Fot. Andrzej Piwoński

Dokończenie ze str. 11

Oczywiście realizacja tak pojmowanego programu działania nastęrcza wiele trudności, głównie natury ekonomicznej. Spiętrzenie tych trudności w postaci niedoboru środków obrotowych wystąpiło szczególnie ostro w roku 1964 i na początku roku bieżącego. Złożyło się na to wiele przyczyn, a m. in. następujące:

- w wyniku reorganizacji przeprowadzonej w 1964 r. znaczna część działalności usługowo-gospodarczej, która przeszła na system budżetowy — została pozbawiona kredytu bankowego — nie nastąpiło natomiast jej doposażenie we własne środki obrotowe do wysokości potrzeb,
- w roku 1963 miało miejsce wysokie (dwukrotnie wyższe niż w latach poprzednich) wykonanie planu remontów bieżących i doposażeń. Bez równoczesnej odpowiedniej poprawy wyników ekonomicznych musiało to w skutkach spowodować zmniejszenie stanu własnych środków obrotowych,
- w latach 61—64 dotacja wyrównawcza do budżetu zmalała z 29 mln zł do 19 mln 200 tys. zł,
- jednostki organizacyjne, w których deficyt środków obrotowych wystąpił szczególnie ostro, pogarszały systematycznie swe wyniki ekonomiczne, kredytuując się środkami dostawców, w niektórych przypadkach dokonując zakupów w detalu wskutek odmowy sprzedaży przez hurtownie, posiadające nie pokryte rachunki.

W celu wyjścia z zaistniałej sytuacji Zarząd Główny podjął odpowiednie kroki. Po pierwsze na wniosek ZG Zarządzeniem Przewodniczącego GKPiT utworzony został fundusz remontowo-doposażeniowy w rozmiarach zaspokajających nasze potrzeby. Obok środków własnych na fundusz wpływa dopłata wyrównawcza z CFTiW. Utworzenie funduszu na trwałe uniemożliwi powtórzenie się przy padku roku 63.

Po drugie Zarząd Główny zwrócił się do Głównego Komitetu z prośbą o udzielenie kredytu ze środków CFTiW na pokrycie niedoboru środków obrotowych do wysokości nowo wprowadzonych własnych normatywów.

Po trzecie za osobistym poparciem Przewodniczącego Głównego Komitetu, Zarząd Główny podjął kroki zmierzające do osiągnięcia samowystarczalności finansowej przez Towarzystwo — głównie poprzez rozbudowę zakładów Foto-Pam. Rozbudowa tych zakładów wpłynie także na poprawę zaopatrzenia rynku oraz stworzy nowe, tanie miejsca pracy.

Niezależnie od tych kroków zasada gospodarki racjonalnej, osz-

zczędnej w każdej dziedzinie naszej działalności jest trwałym nakazem, którego naruszenie 'zawsze będzie powodować spiętrzenie się trudności i zachwiania równowagi finansowej.

Inną drogą osiągnięcia poprawy wyników ekonomicznych jest stałe zwiększanie obrotów. Pożądana jest również elastyczność stosowanych form eksploatacji — wprowadzanie systemów dzierżaw, agencyjnych, ryczałtowych, prowizyjnych.

Zarząd Główny nie widzi natomiast celowości podnoszenia cen, kierując się nie tylko interesem turystów, lecz także nie widząc w tym instrumentu poprawy wyników.

Nasze zadania:

- PÓŁ MILIONA CZŁONKÓW
 - 100 TYSIĘCY DZIAŁACZY
 - 9 MILIONÓW TURYSTÓW
- ## OBJĘTYCH DZIAŁALNOŚCIĄ PTTK

ROZBUDOWA I UMOCNIE NIE TOWARYSTWA — GŁÓWNYM WARUNKIEM POWODZENIA NASZYCH ZAMIERZEŃ

TEZY Zjazdowe formułują szeroki i bogaty program działania. Tezy te spotkały się z powszechną aprobatą w toku dyskusji przedzjazdowej i zostały uzupełnione wieloma cennymi wnioskami. Można przypuszczać, że wzbogaczone wnioskami z dyskusji na naszym Zjeździe zostaną one przyjęte jako podstawowa, programowa uchwała Zjazdu. Programu tego nie będziemy mogli zrealizować tymi siłami, jakimi dzisiaj dysponujemy ani tymi metodami jakie obecnie praktykujemy.

Problem nr 1 polega na zapewnieniu równomierności naszego działania w poszczególnych środowiskach. W naszych wysiłkach organizacyjnych nadal priorytet powinniśmy dawać działalności w zakładach pracy. Szczegółowy program pracy w tym zakresie zawiera nowy wspólny list Krajowej Rady Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu WF i Turystyki oraz Zarządu Głównego PTTK z dnia 15 marca br. aprobowany przez Kierow-

nicтво CRZZ. Z listu tego wynika jednoznacznie, że Koło PTTK jest jedynym organizatorem turystyki w zakładzie pracy, działającym także w imieniu Rady Zakładowej. List zwraca również uwagę na potrzebę bardziej racjonalnego gospodarowania środkami przeznaczonymi na turystykę w zakładzie pracy w kierunku szerszego ich wykorzystania na zakup sprzętu do zakładowych wypożyczalni, które powinny być prowadzone przez Koła PTTK.

Nie możemy jednak zapominać, że są małe zakłady, w których nie będziemy organizować Kół, że są członkowie rodzin nie pracujących, że niektórzy ludzie chcą uprawiać turystykę poza zakładem pracy, że są małe miasteczka. Dlatego musimy rozwijać także terenowe formy naszej działalności.

W ubiegłym roku szeregiem uchwał Zarządu Głównego podjęliśmy wielką ofensywę w kierunku szerokiego objęcia naszą działalnością młodzieży. W porozumieniu zawartym ze Związkiem Młodzieży Socjalistycznej sformułowaliśmy szeroki, bogaty program działania w różnych środowiskach młodzieży. Przed kilku dniami Prezydium Zarządu Głównego wspólnie z Radą Sportu i Turystyki ZG ZMS określiło precyzyjnie zadania pracy w środowisku młodzieży pracującej,

Ministerstwo Oświaty otworzyło przed nami podwoje szkół do pracy z młodzieżą szkolną. Już dzisiaj ponad 700 SKKT jest zbiorowym członkiem PTTK. Musimy jednak wypracować właściwy program i metody naszej pracy z SKKT oraz wiele wysiłku włożyć w jego konsekwentną realizację w bliskiej współpracy z opiekunami SKKT i całym nauczycielstwem. Pragniemy poinformować Zjazd, iż również Główna Kwatera Związku Harcerstwa Polskiego zwróciła się do nas z propozycją zawarcia porozumienia o bliskiej współpracy.

Propozycję tę powitaliśmy z wielką radością.

W środowisku studenckim rozwijamy swą działalność w ścisłej współpracy z Zrzeszeniem Studentów Polskich. Mamy tu już sprawdzone w praktyce formy działania w postaci Oddziałów Międzyuczelnianych, które będziemy systematycznie umacniać. 6 kwietnia br. podpisaliśmy doniosłej wagi porozumienie o współpracy ze Związkiem Młodzieży Wiejskiej i Ludowym Zrzeszeniem Sportowym.

W realizacji naszego porozumienia z Głównym Zarządem Politycz-

nym Wojska Polskiego Prezydium Zarządu Głównego powołało ostatnio Komisję Kół Wojskowych przy ZG.

We wszystkich omawianych środowiskach — z wyjątkiem wiejskiego — owocną działalność będziemy mogli prowadzić jedynie wtedy, gdy rozbudujemy tam sieć naszych Kół, Oddziałów i Klubów. W krótkim okresie czasu powinniśmy co najmniej podwoić liczbę Kół, zwłaszcza Zakładowych. A jednocześnie każde Koło musi stać się aktywnym, dobrze pracującym organizatorem krajoznawstwa i turystyki. Będziemy mogli to osiągnąć zwiększając atrakcyjność pracy Koła, dopomagając im w uzyskaniu odpowiednich warunków działania. Podobnie Klubom powinniśmy okazać wzmoczoną pomoc organizacyjną, a także sprzętową.

Jest nas PTTK-owców blisko 230 000 w całym kraju. W porównaniu z początkami działalności PTTK, gdy po połączeniu PTK i PTT — nasze Towarzystwo liczyło ok. 20 000 członków, jest to liczba znaczna. Inaczej wobec aktualnego i stale rosnącego zapotrzebowania na działalność PTTK, wobec możliwości jakie stwarza konkretna pomoc Związków Zawodowych współdziałania z organizacjami młodzieżowymi, władzami szkolnymi, wzrost liczby członków jest dotychczas niezadowalający.

Dlatego proponujemy przyjęcie przez Zjazd wytycznej — osiągnięcia w roku 1968 liczby 500 000 członków. Tym celem służyć powinny m.in. działania zwiększające propagandę pracy Towarzystwa, atrakcyjność pracy Kół, prerogatywy i przywileje członkowskie.

Mamy pełne prawo różnicować ceny naszych usług, udziału w imprezach, wczasach, w szkoleniu z odpowiednią korzyścią dla członków Towarzystwa.

Mamy pełne prawo zapewnić pierwszeństwo członkom PTTK we wszystkich usługach i akcjach Towarzystwa. Trzeba i należy to stosować, pamiętając jednocześnie o tym, aby przywileje członkowskie służyły przede wszystkim wzmoczeniu aktywności społecznej członków. Aby wpływały na zmianę postawy bierniej członków Towarzystwa, na postawę czynnego udziału w realizacji programu PTTK, na tworzenie nowych szeregów działaczy i aktywistów.

Zakładając wzrost naszej organizacji do liczby 500 000 członków przy uruchomieniu wszystkich dostępnych środków, możemy spodziewać się, że przy zachowaniu tylko dzisiejszych proporcji — kadra działaczy wzrośnie do 100 000 osób.

Już sama rozbudowa Kół stworzy pewne warunki do osiągnięcia tego założenia. Nie może to być jednak proces mechaniczny. Należałoby rozpatrzyć i zastosować wszelkie środki podnoszące rangę działacza społecznego w Towarzystwie.

Byłoby celowe wprowadzenie specjalnej odznaki, nadawanej przez

Zarządy Oddziałów i Okręgów na podstawie Karty Działacza PTTK.

Wprowadzenie karty praw i obowiązków Działacza wymagałoby określenia i ustanowienia określonych przywilejów wyższych niż dla szeregowych członków Towarzystwa.

Szczególna aktywność — zwłaszcza długoletnia — powinna być oczywiście honorowana jak dotąd, dyplomami, Złotymi Odznakami, godnością Członka Honorowego, odznaczeniami i wyróżnieniami państwowymi.

Niezmiernie ważnym elementem działalności na rzecz aktywizowania członków PTTK jest szkolenie aktywów — zwłaszcza organizatorów turystyki w zakładach pracy i młodzieżowych oraz przodowników turystyki kwalifikowanej.

Odpowiednio powinna rosnąć kadra opiekunów SKKT, społecznych opiekunów zabytków i strażników ochrony przyrody, ratowników, a także kadra przewodników turystycznych. Mówiąc o wzroście liczbowym kadry podkreślić należy konieczność jak największej dbałości o poziom ideowy i fachowy naszego szkolenia, o dobór kandydatów na kursy — ludzi posiadających potrzebne dla naszej pracy walory. Chodzi tu przede wszystkim o autorytet i szacunek, które powinni oni posiadać w swoich środowiskach.

Całokształt spraw związanych z realizacją naszego programu działania i umacniania Towarzystwa wymaga również dalszych zmian w stylu pracy Zarządu Głównego, Zarządów Okręgów i Zarządów Oddziałów.

Podjęliśmy ostatnio szereg doniosłych kroków w tym kierunku. Przekazaliśmy w gestię Zarządów Okręgów środki na pomoc Oddziałom. Ważnym wydarzeniem dla Warszawy powinno stać się dokonane z dniem 1 kwietnia br. powołanie Okręgu Warszawskiego PTTK.

Nowy regulamin Komisji Społecznych PTTK zakłada wzmocnienie więzi poziomych z Zarządami odpowiedniego szczebla przy równoczesnym rozluźnieniu więzi pionowych. Kontynuujemy — choć z należytą ostrożnością i elastycznością — przekazywanie Oddziałom obiektów w administrację poręczającą.

Proponujemy rozważenie możliwości przejęcia przez Okręgi znacznie szerszego zakresu działania w dziedzinie inwestycji i remontów.

Towarzystwo nasze posiada piękny i słuszny program działania, posiada wielotysięczną rzeszę jego twórców i realizatorów, posiada wypróbowanych przyjaciół i protektorów.

Pomaga nam Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki. Jesteśmy przekonani, że nie zawiedzie nas także i obecnie w przecięciu naszych przejściowych trudności.

Zyczliwością i konkretnym poparciem darzą naszą działalność Związki Zawodowe.

Wyniki konkursu na fotogazetkę

W Nr 72—73 Biuletynu Informacyjnego Zarząd Główny PTTK ogłosił konkurs na turystyczną fotogazetkę obrazującą działalność PTTK.

Na konkurs wpłynęło 16 prac, jedna została nadesłana w terminie późniejszym.

Komisja Konkursowa powołana przez ZG PTTK w składzie: S. Łukaszewski — plastyk, W. Militz — z-ca Sekretarza Gen., A. Piwoński — fotografik, J. Rothert — dyrektor DT, L. Żwan — Kier. Dz. Propagandy i Wydawnictw postanowiła:

— nie brać pod uwagę ze względów formalnych 2 prac (nie spełniały warunków konkursu),

— z uwagi na ogólny poziom prac nie przyznawać I nagrody,

— przyznać 2 nagrody II.

NAGRODY

II nagroda — 1 wycieczka zagraniczna (Praga lub Drezno)

Koło PTTK przy Walcowni Żimnej Blach Huty im. Lenina

II nagroda — 1 wycieczka zagraniczna (Praga lub Drezno)

Koło Miejskie PTTK w Skoczowie

III nagroda — wczasy krajowe Koło PTTK przy PMPPT w Pabianicach

IV nagroda —

Koło PTTK przy Kolejowych Zakładach Naw. w Bydgoszczy

3 wyróżnienia — albumy krajoznawcze

Koło PTTK Nr 3 przy Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni

Koło PTTK przy Zakładach Napr. Taboru Kolejowego w Katowicach

Koło PTTK przy pionie Transportu Kolejowego Huty im. Lenina

Blisko i owocnie współpracują z nami organizacje młodzieżowe i Ministerstwo Oświaty oraz Wojsko Polskie.

Ostatnio szereg osobistości naszego życia społeczno-politycznego i świata nauki zadeklarowało dalszą gotowość wspierania naszej sprawy.

Tym wszystkim, którzy swą czynną postawą i poparciem naszej społecznie użytecznej pracy przyczynili się do jej rozwoju — składam serdeczne podziękowanie. W dalszej aktywności nas wszystkich, którzy pragniemy rozwoju krajoznawstwa i turystyki w imię dobra społecznego — tkwi rękojmia powodzenia naszych zamierzeń.

Urzeczywistnienie tych zamierzeń będzie główną formą wkładu naszej pracy w realizację uchwał IV Zjazdu Partii, realizację programu Frontu Jedności Narodu.

W dyskusji powiedzieli:

Kol. Izabella Wyglądacz
(Okr. Zielona Góra)

...Bardzo trudno jest prowadzić w terenie obsługę ruchu turystycznego. Brak etatów na ten cel nie pozwala na szersze rozwinięcie tej działalności. Pod wagą Walnego Zjazdu pozwolę sobie wysunąć wnioski, aby na tę pracę można było przyjąć pracownika na prowizję (tam oczywiście, gdzie istnieją warunki ku temu). Oddziały uzyskiwałyby wówczas większą samodzielność finansową. Potrzeby nasze stale rosną, a nie można jeszcze jednak mówić o wzroście środków finansowych. Na przestrzeni ostatniego roku budżet Okręgu wzrósł zaledwie o 34 tys. Wojewódzki Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki posiada potężne środki. Gros tych środków przeznaczają na sport. Wydaje mi się, że słuszny był wniosek zgłoszony na Zjeździe Okręgu Kraków na dzisiejszy Walny Zjazd, aby Zarząd Główny wystąpił do GKKFIT co do korzystniejszego niż w chwili obecnej podziału środków finansowych między sport i turystykę. Szczególnie chodzi tu o środki na zakup sprzętu turystycznego dla wypożyczalni oddziałowych.

Kol. Mieczysław Marzec
(Sekretarz ZG ZMW)

...Porozumienie ZG PTTK z ZG ZMS pozwoliło już na wypracowanie szeregu form współpracy i widoczne są już znaczne rezultaty w organizacji i aktywizacji turystycznej młodzieży robotniczej. Przyjęcie generalnej zasady, że na terenie zakładu pracy, instytucji czy szkoły w których działa PTTK staje się jedynym organizatorem działalności krajoznawczej i turystycznej dla całej załogi, stwarza szeroką platformę wspólnej pracy — włączając w grupy aktywu PTTK szerokie grono działaczy ZMS.

W ostatnich latach podjęty został udany wysiłek PTTK dotarcia do środowisk robotniczych. Przykładem są tu chociażby najaktywniejsze organizacje PTTK działające w Nowej Hucie czy Zakładach Cegielskiego w Poznaniu. Pozostaje jednak ciągle ważny problem organizacyjnego dotarcia do setek zakładów przemysłowych, w których nie działają jeszcze organizacje PTTK ani też ogniska TKKF. Wydaje się, że trzonem tych organizacji, grupą inicjatywną, może być aktyw ZMS działający w tych zakładach. W tym zakresie istnieją duże możliwości organizacyjne i podjąć je powinny komisje młodzieżowe działające przy oddziałach PTTK wspólnie z instancjami miejskimi i powiatowymi ZMS.

ZMS jest żywotnie zainteresowany rozwojem i umocnieniem organizacji PTTK, coraz szerszym rozwojem różnorodnych form działalności poznawczej i wychowawczej wśród młodzieży i w tej pracy działacze PTTK, zawsze mogą liczyć na pełne zaangażowanie się aktywu ZMS-owskiego w organizacji i popularyzacji idei krajoznawstwa i turystyki.

Ruch turystyczny na wsi, który organizują Komisje Turystyki Wiejskiej, działające jako wspólne organy ZMW, LZS i ZZPR wykazuje w ostatnich czasach dużą dynamikę, o ile w r. 1962 zorganizowano 16 900 imprez turystycznych, to już w roku ubiegłym KTW zorganizowały ich 38 900, w których uczestniczyło 1 700 000 młodzieży.

Na wsi, przy Kołach ZMW i LZS działa obecnie 10 tysięcy sekcji turystycznych skupiających ponad 200 tys. członków. W ciągu ub. roku nastąpiło znaczne ożywienie działalności tych sekcji. O ile w r. 1963 średnio jedna sekcja turystyczna organizowała lub brała udział przeciętnie w czterech imprezach, to w r. ub. przeciętna ta wzrosła do 8.

Powszechnie wiadomo, że wieś ze względu na swoją strukturę i czasokres pracy produkcyjnej, jest środowiskiem specyficznym. Determinuje to również inne rozwiązania, aniżeli powszechnie przyjęto w organizacji ruchu krajoznawczo-turystycznego. Dotych-

czas nie dopracowaliśmy jeszcze atrakcyjnych form turystyki w okresie zimowym, kiedy młodzież większa dysponuje największą ilością czasu. W okresie tym chcemy zainteresowania młodzieży skierować na poznawanie ośrodków miejskich.

Pragniemy programowo rozszerzyć prowadzoną obecnie akcją „Wież bliżej teatru”, na poznawanie zakładów przemysłowych, ośrodków naukowo-badawczych, zabytków historycznych, muzeów, nowoczesnej architektury a także regionów turystycznie atrakcyjnych zimą. Zrealizowanie tych zamierzeń ułatwi z pewnością ściśle współdziałanie z PTTK w zakresie obsługi turystycznej wycieczek a także udostępnienia bazy noclegowej PTTK jak wiadomo, nie w pełni wykorzystywanej w tym okresie.

Zorganizowana działalność turystyczna nie ma na wsi bogatych tradycji, nie ma też bogatych doświadczeń. Dlatego też nasze poszukiwania w wielu przypadkach opieramy o doświadczenia wypracowane w ciągu wielu lat przez PTTK.

Podpisane niedawno porozumienie dotyczące współpracy w zakresie upowszechniania krajoznawstwa, ochrony przyrody i opieki nad zabytkami, rozwijania turystyki kwalifikowanej, szkolenia kadr turystycznych i obsługi ruchu turystycznego — będzie niewątpliwie czynnikiem aktywizującym działalność krajoznawczo-turystyczną na wsi.

Kol. Tadeusz Rycerski
(Okr. Mazowiecki)

...Jedno mnie niepokoi... czasami bohaterowie są zmęczeni. Ale nie pracą społeczną — jak to lapidarnie określił w dyskusji na łamach Świątowida kol. Zbigniew Płonka — lecz zamianowaniem pracy społecznej, pracy, która ma stanowić przecież przyjemność, odpoczynek w jakimś sensie, możliwość wyzycia się, na pracę zawodową. W ten sposób przedłużamy niejako tę normalną pracę zawodową o dalsze kilka godzin.

No bo jakże ma zrozumieć swoją rolę działacz PTTK z Puituska, który własnymi rękami wybudował przed laty stanicę wodną, a który dziś ma zamiar ją zmodernizować, pobudować jakiś np. baraczek na hangary dla kajaków, czy coś w tym rodzaju i zabiega o pieniądze na ten cel. A nawet więcej, on już te pieniądze ma obiecać. I każe mu się robić założenia, projekty, koncepcje. On to robi, bo ma w swych szeregach inżynierów, planistów i wówczas mu się mówi, że trzeba to uzgodnić na KOPI, ZOPI. A ZOPI powiada, że to nie tak, że trzeba na nowo, że trzeba dać fachowcowi, specjalście, za pieniądze. I nie ma tej dokumentacji, nie dostaje się pieniędzy, nie można uwzględnić pracy społecznej, bo na pracę społeczną nie ma podkładki urzędowej. I nie ma tego baraczku, hangaru, choć dobry cieśla bez dokumentacji wybudowałby ten baraczek, a działacze by mu na tym w tym pomogli. A ile to właściwie powinno kosztować władze na pewno wiedzą i można bez obaw i roztrwonienia pieniędzy rozliczyć taką budowę. Bo przecież my się z tych społecznych pieniędzy i tak wliczamy.

Wulgaryzuję? Nie sądzę. Centralny Fundusz Turystyki i Wypoczynku, instytucja powołana do niesienia pomocy m. in. takiej organizacji, jak nasza, staje się wielokrotnie na skutek sztywności przepisów, biurokratycznych założeń, czynnikiem hamującym inicjatywę społeczną, przeszkadzającym w sprawnym wykonywaniu zadań programowo-usługowych PTTK, powodującym niemożność często wykorzystania przyznanych kwot. Ja nie mówię już o takiej sprawie, jak niemożność korzystania z Centralnego Funduszu na zakup sprzętu do wypożyczalni, placówek o kapitalnym wprost znaczeniu zwłaszcza dla rozwoju turystyki w środowiskach młodzieżowych, a także i robotniczych.

Doskonale zdaje sobie sprawę, że jest potrzebna ostrożność wszędzie tam, gdzie w grę wchodzi pieniądze, zwłaszcza pieniądze społeczne, że jest potrzebny czynnik nadzoru, ale jeśli słyszymy, że Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze cieszy się uznaniem, szacunkiem i zaufaniem władz, to dlaczego na wydatkowanie jakichkolwiek kwot trzeba zgody, pieczętątki, podpisu czynników najwyższych.

Ja bynajmniej nie chcę rewolucji, ale po prostu wnioskuję o większą niż dotychczas elastyczność w działaniu Centralnego Funduszu. W interesie tego funduszu, w interesie naszego Towarzystwa, a przede wszystkim w interesie szarego turysty.

Kol. Antoni Hołowiński

(Okr. Kraków)

...Realizując słuszną myśl ekonomiczną zorganizowano do roku 1964 w rejonach południowych kraju 161 stacji turystycznych o 4460 miejscach noclegowych, z tego w regionie krakowskim — 71 stacji turystycznych z 1696 miejscami noclegowymi, a na samej tylko Żywiecczyźnie 21 stacji o 419 miejscach noclegowych.

I byłoby wszystko dobrze, gdyby na przeszkodzie temu nie stanęły dwa akty normatywne.

Wydano przez GKKFiT zakaz finansowania st. turystycznych nie tylko w obiektach prywatnych nie administrowanych bezpośrednio przez PTTK, ale — o dziwo — również w obiektach uspołeczniionych, o ile prowadzone są we własnej administracji.

Chyba już morze atramentu i słów wylano dla uzyskania zmiany tego postanowienia. Dlatego nie będę szczegółowo rozwodził się nad uzasadnieniem utrzymania status quo stacji turystycznych, zwrócę jednak uwagę na fakty:

- że w tezach na dzisiejszy Zjazd wskazuje się na potrzebę stosowania własnych form dzierżawy czy prowizji;
- że w górach nie ma obiektów władania państwowego i że chyba taniej jest uruchomić stację niż budować schron choćby za cenę 250 tys. zł.
- że nakłady na stacje stosunkowo szybko amortyzują się oraz
- że wszelkie nakłady na sprzęt nie przepadają, gdyż pozostał on zawsze własnością społeczną.

Drugim zarządzeniem o którym wspominałem, to zarządzenie własne PTTK zasadzające się w skrócie na tym, że ma się likwidować stacje niewykorzystujące 23% wykorzystania, jako nierentowne. To zarządzenie również zaopatrzę krótkim komentarzem. Konia z rzędem temu kto mi wykaże, że łóżko w stacji turystycznej za 1.500 zł przynosi PTTK straty.

Reasumując całość zagadnienia trzeba powiedzieć, że Zarząd Główny powinien dołożyć starań by uzyskać zmianę zarządzenia GKKFiT oraz dokonać odpowiednich zmian w stosunku do własnego.

Kol. Jerzy Żołnierkiewicz

Dyrektor Departamentu Wychowania Fizycznego
Min. Oświaty

...Chcielibyśmy zaproponować Komisji Wnioskowej i Delegatom kilka kierunków współdziałania na okres pracy nas od VII Walnego Zjazdu.

Sprawa pierwsza — to ożywienie działalności turystycznej w szkołach. Mamy 9 tys. szkół i 5.700 kół turystyczno-krajoznawczych. Trzeba byłoby zwiększyć o 50 proc. liczbę kół, żebyśmy mieli ich 9 tys. W kołach mamy 200-tys. młodzieży. Są to koła czynne i aktywne. Młodzież zrzeszona w nich uczestniczy w ruchu krajoznawczym. Uważamy, że na skutek wzrostu liczby kół i powiększenia liczby członków w kole do 40—45 będziemy mieli 400 tys. członków SKKT. Chcielibyśmy żeby te 400 tys. członków SKKT i 9 tys. kół stanowiły składową część PTTK.

Sprawa druga — to program pracy z tą młodzieżą, która wchodzi do PTTK. Jest to sprawa metodyki i imprez. Na tym odcinku Towarzystwo w ostatnim okresie pracy ma poważny dorobek. Wysoko cenimy sobie zwłaszcza te prace, które zostały podjęte w celu ujednolicenia odznak turystycznych. Co roku młodzież w liczbie 17—18 tys. zdobywa odznaki turystyczne. Akcja ta kończy się i cała młodzież szkolna przejdzie na zdobywanie odznak PTTK.

Kol. Edward Bujdens

(Okr. Koszalin)

Z obserwacji dotychczasowych można wyraźnie stwierdzić, że procesy przygotowania do inwestycji nie są uregulowane. PTTK nie posiada dotąd z GKKFiT instrukcji odnośnie trybu postępowania

w procesie inwestycyjnym. Sytuacja taka jest nie do przyjęcia.

Ponadto problem kapitalnych remontów biegnie innymi torami. Środki są w WKKFiT limitowane wyłącznie w WKKFiT. Wydaje się, że po 20 latach stać nas jako organizację na prawidłowe ustawienie problematyki inwestycyjnej w Towarzystwie i przyjęcia odpowiedzialności za właściwe i terminowe przygotowanie oraz realizację inwestycji.

Wobec tego nasuwa się wniosek, by nowe władze PTTK wystąpiły do GKKFiT i doprowadziły do usamodzielnienia dyspozycyjności i organizacji przygotowania i inwestowania. Pozwoli to na właściwe programowanie w jednym pionie zamierzeń inwestycyjnych bez szkody dla państwa, a śmiem twierdzić nawet z poważną korzyścią — nie naruszając roli koordynacyjnej WKKFiT.

Kol. Marceli Najder

(Okr. Warszawa)

...Jest pewna sprawa, która mnie bardzo poważnie niepokoi, a mianowicie ograniczenie wstępu do lasów państwowych oraz pewne zarządzenia, które mogą ten wstęp względnie prawo poruszania się po lasach i po strefach zalesionych coraz bardziej ograniczać. Jest to bardzo niebezpieczny zgrzyt pomiędzy działaczami turystyki a administracją leśną.

Poprzednio współpraca z administracją leśną układała się dobrze. Rozumiemy troskę tych organów o całość i bezpieczeństwo lasów, ale nie można propagując turystykę kwalifikowaną, ograniczać naturalnej bazy tej turystyki. Przecież o turystyce kwalifikowanej słyszeliśmy dziś wiele słów z ust najwyższych władz państwowych i władz turystyki. Zastanówmy się jak praktycznie pomóc administracji lasów w zabezpieczeniu lasów, ale bez rygorystycznego ograniczania wstępu do lasów zamkniętych turystom zorganizowanym.

Czy nie można zrobić pewnych wyłomów na rzecz aktywu turystycznego, jak przodownicy turystyczni, przewodnicy dla małych grup turystycznych prowadzonych przez tych działaczy. W ten sposób można by udostępnić lasy. Jest to bowiem zaplecze i baza wielu turystów wykwalifikowanych.

Kol. J. Braun

(Komisja Krajoznawcza)

...Postawa czynna członków PTTK jest zdaniem naszym postawą kryjącą w sobie chęć poznania kraju. A więc krajoznawstwo uprawiane metodami turystycznymi różni się od innych i nad tym chciałbym się zatrzymać.

...Zarząd Główny stawia przed Towarzystwem zadanie podwojenia do 1968 roku liczby członków, do pół miliona. Do pół miliona, ale jakich. Ilość niech przerasta w jakość. Dwa kroki naprzód, a jeden krok w tył. W ostatnim Biuletynie Informacyjnym Zarządu Głównego czytałem w artykule wstępnym: „Członkiem PTTK zostaje każdy obywatel dla zaspokojenia potrzeby osobistego korzystania z prerogatyw wynikających z członkostwa PTTK. Charakter członkostwa jest zupełnie zrozumiały. Wśród różnych motywów skłaniających do wstąpienia w szeregi członkostwa jest także urzeczywistnienie celów PTTK”. Jaka to jest zdaniem autora tego artykułu rola działaczy. Z całej masy członków, którzy z góry ograniczają się do postawy bierniej, działaczy szacuje się 1/5. A więc co piąty członek Towarzystwa w tej koncepcji miałby uczestniczyć czynnie w realizacji celów Towarzystwa. Z takim stanowiskiem chciałbym polemizować.

Dziś szeregowy członek Towarzystwa — jutro może sięgnąć po najwyższe godności organizacyjne. Nikogo nie należy z góry rozgrzeszać za postawę bierną. Przeciwnie — musimy wszystkich ciągnąć w górę. Wszystkich członków obowiązuje czynna postawa w realizacji celów Towarzystwa.

A cele te są poważne i poważne jest nasze miejsce w ogólnej koncepcji naszego ustroju.

...W pewnym miejscu wśród celów Towarzystwa statutowego w art. 6 wymieniana jest poznanie kraju i jego re-

Dokończenie na str. 16

gionów. Ogólnopolski sejmik w Poznaniu poświęcony regionalizmowi wysunął hasło — „każdy członek PTTK — zna swój region”. Od poznania regionu należy rozpocząć. Poznanie regionu jest prawem i obowiązkiem każdego członka naszego Towarzystwa. Wszystkie ognia organizacyjne, komisje problemowe turystyk kwalifikowanych, oczywiście przy zachowaniu przestrzennych uwarunkowań, wszystkie oddziały i koła włączają się do realizacji tej zasady. Ale znać to za mało, znać tylko przeszłość regionu, jego ciekawostki, jak to jeszcze niektórzy rozumieją jako regionalizm, to jest grubo za mało. Trzeba się włączyć do kształtowania współczesnego oblicza regionu, współczesnego gospodarczego, kulturalnego. Stąd konkretny postulat i wnioski naszej Komisji włączania się wszystkich nowych ogniw organizacyjnych, a tak to już od dawna czynią organizacje krajoznawcze w Związku Radzieckim, do udziału w planowaniu regionalnym, dla którego nasza gruntowna znajomość terenu oparta na pracy naszych komórek dokumentacji i inwentaryzacji krajoznawczej, nasze emocjonalne powiązanie z terenem mogą stanowić źródło informacji i inspiracji.

Tu już chodzi nie tylko o wnioski w zakresie zagospodarowania turystycznego, danej polaci kraju, ale o szerokie spojrzenie na całokształt ekonomiki regionu, jego rozwoju, także o sprawę zagospodarowania turystycznego, której jeden aspekt, jako akcent końcowy chcę tu wypunktować. Któż lepiej niż my wie, że Tatry, Beskidy Zachodnie, Pojezierze Mazurskie są przeciążone, a na Wyżynie Krakowskiej, Częstochowskiej czy Pojezierzu Pomorskim jest pusto, bo brak baz. Któż lepiej niż my wie, że wskaźnik gęstości ruchu turystycznego przy zastosowaniu całego aparatu naukowego z benedyktyńską ciepłością obliczony przez kol. M. J. Mileską, w rejonie sudeckim wynosi 1118 osobodni na 1 km², w rejonie beskidzkim — 324, a w jurajskim — 30, w Kościelicko-Kartuskim — 4. W Sudetach mamy 7,4 na 1 km², w Beskidach 1,96, a na Jurze 0,3.

Mamy więc kolosalne rezerwy i możliwości dla deglomeracji ruchu turystycznego, wprowadzenia do programu nowych niewykorzystanych obszarów i tras o walorach na skalę nie tylko krajową ale międzynarodową. Mamy szerokie pole dla praktyki, organizacji ruchu turystycznego, opartej o znajomość jego teorii i umiowanie idei krajoznawczej, a realizowanej w poczuciu naszego organizacyjnego i społecznego obowiązku, w poczuciu służby.

Gen. Zbigniew Szydłowski

Zastępca Szefa Zarządu Politycznego
Wojska Polskiego

Wojsko jest żywo zainteresowane problematyką obrad Zjazdu, ponieważ docenia w pełni rolę społecznych funkcji turystyki i krajoznawstwa w procesie patriotycznego wychowania społeczeństwa, a więc także wychowania żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego. Uznajemy i popieramy ideowe oraz organizacyjne — wiodące funkcje Towarzystwa — w ogólnopolskim ruchu turystyczno-krajoznawczym.

Dowodzi tego prowadzona od wielu już lat działalność turystyczno-krajoznawcza na terenie wojska przez koła PTTK, wszystkie ośrodki kulturalno-oświatowe i koła młodzieży wojskowej. Aczkolwiek niezbyt dostojna wiekiem i doświadczeniem turystyka w wojsku rozwija się systematycznie i obejmuje coraz to szersze kręgi społeczności żołnierskiej. Możemy poszczycić się już dziś niemałym dorobkiem społecznego działania wielu wojskowych kół PTTK, klubów specjalistycznych, sekcji turystyki kwalifikowanej oraz poszczególnych działaczy aktywistów.

Podjęto ostatnio z dużym powodzeniem problem uprawiania turystyki, a szczególnie krajoznawstwa przez żołnierzy służby zasadniczej. Działalność tę widzimy jako ważną metodę ideowo-politycznego wychowania żołnierzy. Rozwinięto akcję wycieczek do miejsc sławy i chwały oręża polskiego i na tereny wielkich budowli socjalistycznych. Upowszechniane są istotne treści regionów, w których żołnierze odbywają swą żołnierską powinność obywatelską. Opracowywane są materiały informacyjne i popularyzator-

skie oraz wytyczane szlaki pożytecznych wędrowek krajoznawczych dla zapoznawania z nimi wszystkich żołnierzy. Organizowane były tzw. patrole XX-Jecia, które polegały na marszu według azymutu, opisywaniu szlaków przebytej drogi, odnajdywaniu pamiątek i śladów przeszłości, zaznajamianiu się z przyrodą oraz nawiązywaniu kontaktów z kombatantami i środowiskiem cywilnym — stały się już formą popularną i godną dalszego szerokiego upowszechnienia.

Przejawów różnorodnych form działania turystyczno-krajoznawczego w wojsku jest niemało. Ale najważniejsze, że wykształcił się w szeregach naszego wojska liczny zastęp ofiarnych, rzetelnych, oddanych sprawie ludzi, aktywistów-społeczników. Dlatego też wszelkim ich poczynaniom GZP WP udziela obecnie i udzielać będzie w przyszłości poparcia organizacyjnego, propagandowego i ekonomicznego.

Konieczny jest jednak dalszy ilościowy rozwój kół wojskowych, polepszenie stylu ich pracy, racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami finansowymi i materiałowymi. Nieodzowna staje się ściślejsza współpraca z organizacjami turystycznymi środowisk cywilnych, m. in. w celu łączenia wysiłków w realizacji szeregu zamierzeń organizacyjnych i szkoleniowych oraz w rozwiązywaniu niektórych problemów ekonomicznych.

GZP WP patronować będzie wszelkim poczynaniom turystyczno-krajoznawczym wojska i wyraża nadzieję, że w oparciu o podpisane porozumienie i stale rozwijającą się współpracę z władzami Towarzystwa nastąpi ściślejsze powiązanie działalności wojskowego aktywizmu turystycznego z terenowymi instancjami Towarzystwa, jak również pogłębienie współdziałania ze wszystkimi cywilnymi organizacjami interesującymi się tą problematyką.

Kol. Henryk Kamiński

...I sprawa zwiększenia wydawnictw turystycznych, szczególnie przewodników, których ciągle jeszcze brak na półkach księgarskich, a które czasem znikają jak pomarańcze. Nie bez znaczenia jest umożliwienie wydawania biuletynów przez wszystkie okręgi, względnie informatorów na prawach rękopisu. Konieczne tu jest jednak przede wszystkim zabezpieczenie minimum przydziału papieru, który przy ogólnym deficycie (który rozumiemy) jednak może i powinien na ten cel się znaleźć.

Kol. Kozdrański

(Okr. Rzeszów)

...Żeby turystykę dobrze prowadzić, trzeba mieć na nią pieniądze. Na naszym terenie są ORT-y dobrze pracujące, a są też źle pracujące. W Sanoku oraz w Ustrzykach Dolnych mamy bardzo dobrze pracujące ORT-y. Jednakże tam, gdzie praca ORT-u prowadzona jest właściwie powstają równocześnie państwowe przedsiębiorstwa usługowe. Np. w Łańcucie, gdzie działa najpotężniejszy ORT, powstało nowe państwowe przedsiębiorstwo usługowe. Rzeszów zgłasza postulat, aby sprawa powoływania państwowych przedsiębiorstw usługowych była koordynowana i uzgadniana z Zarządem Okręgowym PTTK.

WSPÓLPRACA UKŁADA SIĘ DOBRZE

W numerze marcowym Biuletynu Informacyjnego ZG PTTK w informacji pt. „Już 607 SKKT wstąpiło do PTTK” znalazły miejsce sformułowania nie odpowiadające stanowi rzeczywistości. Mianowicie podane zostało, że w Oddziale Stołecznym, Okręgu Krakowskim i Bydgoskim nie najlepiej układa się współpraca z organizacjami młodzieżowymi.

Spieszmy wyjaśnić, że sytuacja wygląda zgoła odmiennie. Do tych spraw wrócimy obszerniej w następnym numerze BI i omówimy aktualny stan współpracy ogniw terenowych PTTK z ZMS, ZMW, LZS i SKKT.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium

Wydawca: Dział Propagandy i Wydawnictw
Zarządu Gł. PTTK

Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11 tel. 26-35-74

Wydaje: Agencja Wydawnicza „Ruch”

Nakład: 5 000 + 10 egz.

Zakł. Graf. „Ruch” W-wa, zam. 753-65 E-38